

ELŐFIZETÉS

HÍRLETER:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Használható postai sör egyenként 20 fillér,
minden levélkére 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József tőrhelyzet-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, január 27.

Estétől-hajnalig ágyuharc a Nida mellett.

Budapest, január 26. (Hivatalos.) Az általános helyzet nem változott.

Ama ágyuharcban, amely tegnap a Visztula mindkét oldalán egész napon át erősebben folyt, mint utóbbi napokban, nehéz tüzérségünk Tarnowtól nyugatra eredménnyel működött. Ellenségnek egy szekerparkját szétrobbantottuk Zalobice-nél (Tarnowtól délnyugatra) több ellenséges századot elűztünk.

Agyutüz egy csoportnal Nida mellett egész éjszakán át reggelig tartott és a virradathoz újból meg-erősödve folytatódott.

Kárpátokban tegnap is voltak harcok. Felső-Ung, Latoroa és Nagyg völgyében ellenségnek néhány fontos magaslattal el kellett hagynia ismételt hiábavaló ellentámadások után, amelyek nekik súlyos áldozatokba kerültek. — Bukovinában nem volt harc.

Déli hadszíntéren nyugalom van. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Kisebb harcok nyugaton és keleten.

BERLIN, január 26. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Ellenség tegnap szokása szerint Middelkerket és Westende fűrdőt ágyutüz alá vette. Ezen ágyutüz következtében nagyszámu lakos meghalt, illetőleg megsebesült, közöttük a middelkerkei polgármester is. A mi veszteségeink tegnap egészen csekélyek voltak.

A La-Bassée-csatorna mindkét partján csapataink az angolok állásait megtámadták. Míg a csatornától Északra Givenchy és a csatorna között a támadás-erős oldal-tűz miatt nem eredményezte az angol állás elfoglalását, addig a badeni csapatok támadása a csatornától délre teljes sikerrel járt. Itt angol állásokat 1100 méternyi harc vonal szélességben rohammal ellogiáltuk. Két támaszpontot elhódítottunk, három tisztet és egyszáz főnyi legénységet elfogtunk, egy ágyut és három géppuskát zsákmányoltunk. Angolok eredmény nélkül kísérelték meg a részünkről céljainknak megfelelőleg azonnal kihasznált állásoknak visszavételét és őket súlyos veszteségeket visszavertük. A mi veszteségeink aránylag csekélyek.

A Craonne melletti magaslatokon, Laontól délkeletre csapataink eredményesen harcoltak.

Vogézek déli részén franciáknak minden támadását visszavertük, több mint ötven foglyot ejtettünk.

Keleti hadszíntér:

Gumbinnentől északkeletre oroszok lovasságunk állásait eredménytelenül támadták.

Keletporoszországban a többi arcvonalon heves ágyuharcok voltak.

Kisebb harcok Wloclawectől északkeletre reánk nézve eredményesek voltak.

Lengyelországban a Visztulától nyugatra és Pilicától keletre semmi jelentős esemény nem történt. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Az ifju zászlóaljak.

Arad, január 26.

A kiszolgált katonák negyven éves korig már csaknem mind fegyverben vannak: zászló alá hívták haremínchát éves korig azokat a hadmenteseket, akiket az újabb sorozás elég erősnek talált a szolgálatra. Most sor kerül a népfölkelés két ifju korosztályára, a tizenkilenc és husz éves ifjakra, akiknek összeírása megkezdődött, hogy azután a sorozás és a bevonulás következzen.

Hogy ez a két életkor a mi viszonyaink között mennyi erős, haoratermetű katonát tud adni, annak az a sok önkéntes jelentkező a bizonyossága, a ki ep a tizenkilenc és huszévesek közül került a hadseregbe. A magyar földön, különösen sik vidéken, a tizenkilenc és husz éves legény legtöbbször nem satnya, nem félférfi, de munkabíró, izmos ember, a ki ugyanugy veszi ki a részét a napszámból, az arató-munkából, mint a nálánál idősebbek. Az iparoslegény ilyenkor régen tulvan az inas-soron, a munkás már teljes órabért kap, az intelligencia gyereke pedig szellemileg is „érett”. A háboru mindössze azon változtattott, hogy ez a két korosztály hamarabb kerül a katona-sorba, de ezek a hadsereg részére korántsem jelentenek másodrendű emberanyagot.

A nagybajuszu népfölkelők százada mellé odakerülnek a pelyhedző ajku ujoncok. Olyan vidékeken, ahol azelőtt a korai házasság volt a divat, most már gyakori lesz az eset, hogy katona lesz az apa is, meg a fiu is. A vitézségen, a bajtársi érzésen kívül a természet legősi érzése is össze fogja őket kapcsolni, amikor a hazáért harcba mennek.

Az ifju zászlóaljak, ugy érezzük, a maguk rajongó lelkesedésével, üde fellobbanásával, mintha új tüzet öntenének a hadseregbe. Nem fáradt és

nem ernyed el a hat hónapos harc alatt se a hadsereg; a mi változás rajta észrevehető, inkább a háboru kiegyenlítő hatása. Az öregek megfiatalodtak, a kényelemhez, békéhez szokott vén esont ruganyossá lett, friss munkára képes a harcban; a fiatalja pedig meghiggadt, elővigyázó lett; már nem kínálja ok nélkül egész testét a gépfegyvernek, nem kíván minden áron rohamot, hanem okosan használja ki a győzelem két kellékét: a számító megfontolást és a kínálkozó alkalom gyors kihasználását. A háboru elején se ment rosszul, csak kissé több vért és életet pazaroltunk, mint a megnyit kellett volna; de most — mondják a harctéri emberek — milyen másképp, mennyivel jobban megy minden!

Az öregek, az idősebb tapasztaltai mellé a hadseregbe kerül és bizonyára a harcba jut az ifjak, a vidám legények dicsőséget váró, lobogó kedve. Csatakézségüket fokozza a nemes vételkedés, a melylyel nem akarnak mögötte maradni a többieknek. Ilyen versengésnek lehet tanuja a világhíres német hadsereg, melynek vezérkara az egyik ütközetéről szóló jelentésében külön emelte ki, hogy a „harcban különösen az ifju zászlóaljak tüntették ki magukat.”

A mi ifju zászlóaljaink is ki fogják érdemelni ezt a dicsőítést. Valaha nem hittük: a háboru oly sokáig tarthat, hogy még rájuk is sor kerül. Most, hogy a nemzet léte érdekében a nemzet egész erejét kell latba vetni, természetessé vált az ifju korosztályok bevonása. Olyan időben, a mikorra ellenségeink a mi kimerülésünket várták, új, erős és értékes katonák nagy sokaságával gyarapszik a néphadsereg. A döntő csapásokat az ellenségre az ország egész eroje

méri; azokban a csapásokban benne lesz az öregebbek tapasztalata, a középserben levők ereje és a fiatalok szilaj harszajai.

Háborus krónika —

Braziliában.

(Hazugságok hadjárata. — Az angol táviratok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Képtelen és hihetetlen az a vakmerőség, amellyel az angolok a háboruban harcolnak — a hazugságok fegyverével. Nem lehet olyan óriási hazugságokról beszélni sem, amelyet valamelyik angol lap tudósító, vagy távirati iroda világáig ne kürtölt volna. Egyenként csak néhány csúszka ezek a hazugságok, de egy csokorba kötve egyenesen hajmeresztőek.

Egy délamerikai lap, a Braziliában Santos városában megjelenő Tribuna egyik száma jutott el hozzánk. A délamerikai Tribuna a háború naptárát „eredeti” párizsi és londoni táviratok alapján állította össze és ebben a „naplóban” egyetlen valóban megtörtént eseményről sem tesz említést. A párizsi és londoni táviratgyárosok még véletlenségből is jelentettek igazat Santosba és így a háború augusztus havi eseményeit például a derék santosiak így ismerték meg:

Augusztus 3-án egy szerb ember megölte Ferenc József királyt. Két nappal később a francia flotta bombázta Wilhelmshavent és a kikötőből kifutó német hadihajókat elfogta. Ezt londoni jelentés tudatja. Párisból viszont azzal örvendeztetik meg augusztus 5-én Brazília népét, hogy a franciák a Földközi-tengeren elfogták és Algirba vitték a Goeben és a Breslau. Augusztus 6-án Londonból jön diadalittas távirat Santosba: Lüttichnél óriási veszteségekkel visszavonultak a németek. Ugyanaznap brüsszeli távirat szerint a német hadsereg, Lüttichnél teljesen megsemmisült.

Augusztus 7-én Párisból azt tudatják, hogy száz német szociáldemokrata képviselőt kurtánfuresán agyonlőttek, mert háború-ellenes magatartást tanúsítottak. Másik párizsi távirat így belendítja el a santosiakat: „A háborúért nem a német császár felelős. A császár mindig ellessége volt a háborúnak, azonban a trónörökös egy csoport tiszt támogatásával kormányra lépett és apját fogságba vetette, hogy háborus terveit végrehajthassa.”

London valamelyik hazugság-óriása szólal meg augusztus 8-án és az Északi tengeren vívott csatáról számol be. A csatában tizenkilenc német hadihajót süllyesztettek el az angolok. Ugyanezen a napon Párisból jelentik „A németek beszüntették előnyomulásukat Lüttich ellen” (Azt persze nem magyarázzák meg, hogy az augusztus 6-án Lüttichnél megsemmisített németek miért nyomultak még mindig Lüttich ellen.)

Lüttich különösen izgatta a távirat gyárosok fantáziáját. Augusztus 11-én Brüsszelből azt jelentik, hogy a Lütticht támadó német csapatok parancsnokát a belgák egy ütközetben megölték. Augusztus 12-én a francia kormány hivatalosan tudatja, hogy a Lüttich beveteléről szóló híreket a németek hamisították. Lüttich erődjét hősiességgel védekezőnek, csak a városba lopózott be egy kis német csapat.

Augusztus 12-én Londonból kábelezik: „Tegnap közzétette az angol admirális, hogy a német flotta eddigi veszteségei a következők: Elsüllyedt 3 páncélos cirkáló, 7 cirkáló, 21 tor-

pedóhajó, 5 torpedóromboló és 2 tengeralatti naszád. Súlyosan megsérült és harc képtelen 5 páncélos cirkáló, 4 cirkáló, 10 torpedóhajó, 3 torpedóromboló és 1 tengeralatti naszád. Anglia összesen 1 páncélos cirkálót, 2 cirkálót és 6 egyéb hajót vesztett. A leghevesebb harc augusztus 5-én a Doggerbanknál volt, ahol tízórás harcban megverték a németeket, akik szétszórótt flottájukkal a dán vizekre menekültek.”

El lehet képzelni, hogy milyen híreket kapott augusztus óta a santosi Tribuna és hogy mennyire csodálkozhatnak Braziliában, hogy a háborúnak még mindig nincs vége, amikor a németek már augusztus első felében „megsemmisültek” és „tönkreverődtek”...

„Galiciában nincsenek utak.”

(Autón a trón bálájában. — Egy német hadnagy impressziói.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Schmidt-Pauli német hadnagy írja a galíciai harcterről a következő rendkívül finom hangulatokkal teli levelet:

Tudjátok-e, mi az az igazi boszorkányművészet? Nem, ezt nem tudhatjátok addig, amíg nincs mögöttetek egy éjjeli autótúrával kapcsolatos jelentéssel, amely közben belekeveredtetek a „bagázstrébe.” Mert a nehéz álmok, amelyekben óriások szerepelnek rettenetesen nagy késekkel, vagy amelyekben feneketlen mélységbe zuhantok le, azok csak gyerekjátékok ezzel az óriási kigyóval való találkozással összehasonlítva, amely éjszakai országutakon siklik előre a körülgyűrűzi az autót, az embert, a jelentést és csak akkor engedi ki, ha a nap már megint az égen jár — legjobb esetben hat órással késéssel.

Nyugaton ebben a tekintetben még türehetők az állapotok, mert először ott széles, jól lehangerezett utak vannak, másodsorban valamelyes rend s harmadszor a legrosszabb esetben is az ember jól kikáromkodhatja magát.

De Galiciában először is nincsenek utak — ha csak valaki nem olyan vakmerő, hogy a vakondtúrások hosszú vonalát utnak nevezi — másodsorban nincs rend s harmadszor görcsöt kaphat az ember kinjában, mert senki sem érti meg. S végre is egy porosz királyi katonától, még ha szövetséges testvér is, nem lehet kívánni, hogy egy kilométer hosszú kocsi és lökeverékben galíciai nyelven, lengyelül, csehül, magyarul, tiroli dialektusban és bécsi németiséggel értesse meg magát.

Hogy a trónról ilyen bábeli nyelvzavar van, könnyen érthető, hiszen Krakó körül harcoló német divízióknak mellett Ausztriának valamennyi tájékról való ezredek voltak. S miután minden ezrednek természetesen van podgyásza, amelyet rendszerint nem vihet magával, hanem messze maga mögött kell, hogy hagyja az ugynevezett hadi úton, így az országúton ezek a bagázsok randevut adnak egymásnak, amelyről tarkábbat fogatok, uniformisok és nyelv tekintetében senki sem kívánhat magának.

A mi divíziópodgyászuink is sokkal festőibb most. Mindjárt Krakóban megkaptuk ugyanis a parancsot, hogy tiszta szürkére festett podgyászkozsainkat „landesübliche Fahrzeuge”-kra, szekerekre cseréljük be. Magamhoz vettem tehát, mint szakértőt, őrmester ur Apelt, aki a lovon feszítve, harcsubajuszával, hosszú kutyakorbáccsal, lármás kutyájával szokta a trón között a rendet fenntartani s kimentünk arra a helyre, ahol a szekerek kiválasztására vártak. Amikor kísérem meglátta a

kis, vászonnal fedett galíciai szekereket, látóhatólag elsápadt.

— Apel rosszul van? — kérdeztem.

— Nem, hadnagy ur, de ezekkel a zörgő jóságokkal, ezekkel a ponikkal s ezekkel az eszkimókkal menjünk neki a hegyeknek?

Az eszkimók alatt a kocsihoz tartozó kocsisokat értette, akik kucsmájukkal és báránybőr bundájukkal mindenestre furesa benyomást keltenek.

Megmagyaráztam neki, hogy ezek a szekerek csak látszatra olyan törékenyek, mindenekelőtt pedig könnyűek, a galíciai lovak híresei teljesítő képességükről s a kocsisok derék emberek.

S tényleg azok is. Megértetni magát az embernek velük mindenestre csak a „konduktor” után lehet, egy kis lengyel segítségével, aki egy hihetetlenül kicsi pónin nyargalász fel s alá a szekerek között. De kutyá hűséggel viseltetnek szekerük s lovuk iránt s ép oly igénytelenek, mint azok.

A kis lovak azonban csodát művelnek kitartás és energia tekintetében. A meredek, jeles úton húzzák fel nehéz kocsijaikat s nem engednek, még ha térdre buknak is, vagy pedig, ha hátracsuszának.

A parasztszekerek hosszú sora közt feltűnnek a német kocsi, a melyeket még megtarthattunk, a tábori papok landauerjei, az intendánsok fogatai, tábori konyhák, kúrassziorok és huszárok lovagolnak, ordonáncok bicikliznek el mellettünk, beteg lovakat vezetnek. S ez a tarka kép csak egy része annak a hatalmas látványnak, a melyet a trén nyújt, a mely egy hadtestet, vagy pláne egy hadsereget követ. Felesillog a honvédszázadok kék, vörös és arany színe, a tiroli ezredek zöldje, a tűzerek barnája.

Mindont együttvéve romantikus tarkaság, tarka romantika. Különösen, ha a végtelen sor dőlben pihenőt tart s főzni kezdenek. Vagy éjjel, ha pár kilométernyire elől valami torlódás keletkezik, amely csak néhány óra múlva bogyózik ki s hirtelen az ut mindkét oldalán a hóban a tábori tüzek százai gyulladnak ki.

Nappal, ha az ut az ellenség közelében tűzvonalban van, nem olyan veszélyes a dolog. Akkor a bagázs jó messze marad s az ut mellett várja az alkonyatot, hogy előbbre haladjasson. Azonkívül messze lehet látni s az embert is messziről meglátják s így idejében helyet csinálhatnak.

De éjjel az autó kormányrudja mellett csak egy ima jut az ember eszébe: „Isten őrizze meg a tréntől.” Előbb — természetesen reflektorok nélkül, hisz az ellenség közel van — a körülményekhez köpest elég gyorsan haladunk. Akkor egyszerre felmerül egy ilyen trénoszlop, természetesen az ut közepén s nem baloldalt, ahol haladniok kellene. De ha az ember vagy ezerszer beküszli a sötétségbe, hogy „na levo”, ami annyit jelent, hogy balra s kiabálását az autó dudájával kellőleg alá is húzza, akkor végre ut nyílik számára jobboldalt, a szekerek mellett.

Igy halad az ember egy ideig az oszlop hosszában, míg egyszerre a szekérsorok hirtelen megkezdődnek s most már két oszlop balad szembe az autóval. Most már még a „na levo” sem használ semmit. Meg kell gyújtani a fényszórókat s utánanézni, hogy juthatna tovább az ember anélkül, hogy jobboldalt a mélységbe zuhanna, vagy balra magával ragadna egy fél szekeret. Ez így megy, míg végre az autó lámpája előtt nem merül fel egy szekér átkozott sziluszta. A harmadik kocsis, amely még hozzá a mi utánpótlásunkban csuszik előre.

Meglassítjuk a sebességet s idegesen haladunk mögötte, folyton kísérleteket téve — természetesen hasztalan — hogy valahogy megszökhesünk. Egyszerre aztán megáll minden s tudjuk, érezzük már, hogy néhány órára végünk.

Leugrunk a sárba s mint ahogy egy kétségbeesett uszó szeli a hullámokat, úgy evezünk a kocsitengerben. Most két ágaskodó lovat toltunk félre, aztán kitépem egy kocsis kezéből az ostort, valahová közéjük csördítek, majd „levo” ordítom lengyelül, majd „balra” magyarul, vagy pedig, ami megkönnyebbülést okoz, németül „Soher dich nach links, du Ochse” — míg végre egy kis levegőt kapunk. Néhány métert teszünk előre, aztán újból kezdődik a színjáték.

Közben az autó valami gödörbe feneklék meg. Lovakat kell kifogni s a tehetetlen járművet kivontatni. De addig az a rés, amelyet magunk számára biztosítottunk, már rég be van tömve.

S a csillagok folyton halványabbak s a jelentés égeti a zsebemet. Ha későn érkezne? A hideg veríték gyöngyözik homlokomon.

Csiamám két óriási sártömeg, a hangom rekedt kukorékolás.

Végre szabad az út. Félholtan kapok a kormányhoz s örült tempóban száguldunk a friss reggeli levegőben a cél felé. Istennek hála, még nem késünk el.

De még napok múlva is megjelent álmomban — a nagy trén.

hat kilométerrel visszavetette és újabb előnyomulás Luanánál mindkét frontot eredeti állásához hozta közelebb.

Hasonlóan kedvezően fejlődik az osztrák-magyar offenzíva Tarnówtól északra, ahol ezt a 30,5 centiméteres mozsarak támogatják.

A front déli részéről elég annyit mondani, hogy az oroszok előtt el van zárva a Neusandec felé vezető út.

Orosz tisztí erkölcsök.

(A „talált” 1100 rubel.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

A „Kölnische Zeitung” rendkívül érdekes, szenzációt keltő cikkben ismerteti egy orosz századparancsnok parancskönyvét a luberzi útközetről.

Első jelentését a zászlóalj kommandáns Rikovszky századoshoz intézi s abban tudatja, hogy a negyedik zászlóaljat elfogták, de az ő parancsnoksága alatt álló első batalion tovább küzd.

— Ön szintén így tegyen — szól a parancs — mert különben a divízió szárnya védtelen marad s ezzel az egész hadsereg sorsa meg volna pecsételve.

Ugyanaznap éjjel arra kéri a zászlóaljparancsnok Sunkiewicz ezredesét, tudassa vele, mit tegyen.

— Nem akarom — írja — önhatalmával állásomat kitéríteni s kérem a divízió vezérőrnagyának döntését.

A következő nap reggelén azt jelenti az ezredparancsnokságnak, hogy az ellenség a harmadik zászlóaljat megfutamította, az ezredtörzset elfogta s a telefonvezeteket szétrombolta.

— En kitartok, ameddig csak bírok, de municióm már alig van.

Egy órával később Dariew ezredesnek jelenti, hogy a harmadik zászlóalj huszon-négy órán belül vissza kényszerül vonulni, ha addig el nem fogják.

— Ugyanez a szövegintézés sora vár reánk is, ha szükséglet előtt vissza nem vonulunk. Ebben az esetben ön is veszélyeztetve van. Patronkocsijaimat, amelyeket municióért küldtem vissza, a tüzéségre ragadta magához s most se patronom, se kocsim.

Öt óra reggel kiadja Rikovszky kapitánynak a parancsot a visszavonulásra, ugyanakkor azonban Dariew ezredeshez jelentést küld, amelyben közli, hogy Rikovszky parancsának ellenszegülve elhagyta állását s visszavonult.

— Az istenre kérem — írja — vigyázzon ki illetékes helyen, hogy állásaimat más csapatok foglalják el.

Küldünk ebből, hogy a századparancsnok előbb rábírja a századost a visszavonulásra, hogy aztán hivatkozva arra — amelyről tapasztalása szerint előzőleg mit sem tudott — kérje saját felváltását.

Nem kisebb érdeklődésre tarthat számot az alábbi levél, amelyet egy Puntisilow nevű tiszt írt öccsének. A levél szövege szerint így hangzik:

— Kedves öcsém, köszönöm gratulációd Szent György rendemhez. Én három hónapig takarmányt szereztem be s 1100 rubelt találtam. Nem volt alkalmam a pénzt hazaküldeni s valami félreértés is támadt, mert egy birtokosnak elfelejtettem szénájáért halvan rubelt fizetni. Az ezredparancsnok megadta s elvették tőlem a pénzt s így mindenem elvesztett. Olet M. Puntisilow.

Csapatunk új offenzívája Zaklicinnél és Tarnownál.

(Oroszok megghiusult áttörési kísérletei. — Elzárva az utjuk Neusandecbe.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Leonhard Adelt a Berliner Tageblatt tudósítója a következőket jelenti a Tarnow és Zaklicin körüli harcokról a sajtóhadiszállásról:

— Oroszország ellen harcoló seregünknek, Galiciában álló jobbszárnyán fokozott tevékenység tapasztalható és ezért mi haditudósítók ismét a hónapok óta harctérül szolgáló területen vagyunk, ahol az idő szerint döntő jelentőségű új akciók készülnek. Mindkét harcoló félnek a frontja itt is párhuzamosan elhúzódó lövészárkokból és fedett tűzéségi állásokból áll, amelyek a Dunajec folyó mentén elvonuló terület viszonyaihoz alkalmazkodva, néznek egymással farkasszemet. Az oroszok kísérelték meg elsőként, hogy azt a természetes akadályt átlépják és onnan előrenyomuljanak, de Róth és Arz von Straussenburg altábornagyok fényes győzelmet arattak felettük Limanovánál és Lapanownál. Az oroszok eme akciója összeomlott. Kompetens helyről kapott értesülés szerint az erősen szorongatott osztrák-magyar seregrész segítségére, akiket itt Herberstein tábornok vezényelt, Molnár tábornok csapata sietett, aki megkerülte az oroszokat. Ez a mozdulat reggel három órakor kezdődött és a talaj viszonyok miatt nagyon nehéz volt. Két szotnya kőzákot honvéd huszárok vertek ki egy hegyen lévő erdőből. Ezáltal az oroszok nem vették észre az átkarolási akciót. Egy másik honvédhuszár csapat kelet felé törte át az ellenséges vonalat és ezzel helyreállította az összeköttetést Limanova és Neusandec között, aminek következtében a Kárpáti hadsereg és József főherceg serege egyesülhetek. Az a honvédhuszár őrmester, aki az említett honvédhuszár csapatokat vezette, az arany vitézségi érmet kapta. Az oroszokat súlyos veszteség érte ezekben a csatákban. Egy orosz tábornokot a gránát tépett darabokra. A mi részünkről is súlyos áldozatokat követelt a harc.

Az itt harcoló német csapatok méltóknak mutatkoztak régi dicsőségükhöz. Mint egy osztrák-magyar tábornok elbeszélte nekem, mély benyomást gyakorolt rá, hogy egy halálosan megsebesült magdeburgi vadász arra a kérdésre, hogy van, utolsó erejének megfeszítésével feszesen felállott és szilárd bagon felelt:

— Muszáj mennie kegyelmes uram!

A megvert ellenség üldözése oly erősen történt, hogy Arz hadtestparancsnok éjjeli szállásáért is ütközetet kellett vívni. Ez a seregrész három nap alatt 72 kilométerre kergette maga előtt az ellenséget.

Mint ismeretes, az oroszok ezután ellentámadásba mentek át és Gorliceig jöttek vissza, a hol tasaitó erejük megbénult. Pozíció harcok fejlődtek ki a Nida-Dunajec-Biala vonalon, amelyekben az oroszok birtokukban tartották Tarnowot és Gorlicet. Ellenben mindama kísérleteik, hogy eme vonalon tuljussanak és újra elvegyék Neusandecet, a legfontosabb csomópontot, megghiusultak. Karácsony éjszakáján, Gorlicetől északra Zurowánál és egy orosz csapat észrevétlenül belopódzott csapatunk rajvonala és tartalékjai közé és a rajvonalat hátba támadta. A tartalékhoz tartozó Posch kapitány, aki ekkor súlyosan megsérült, századával rávetette magát az oroszokra és addig tartotta őket, míg az elvágott rajvonalt nagy irben kikerülte a veszedelem. Az ez alkalommal leg többet szenvedett ezrednek 14 tiszte is elesett, hét sebesülten orosz fogságba került.

Szilveszter éjszakáján az oroszok a Mosconicza-Zurowa vonalon ismételték meg újra áttörési kísérleteiket és a megerősített osztrák-magyar állás jobb oldalába hatoltak be. Egy honvéd altiszt összeszedte a szakaszát és négy gépfegyverrel áttörte az ellenség vonalát, husz oroszot foglyul ejtve. Az oroszoknak 1500 halottjába került ez a sikertelen előretörés.

Az utóbbi napokban harmadszor is ilyen kísérletet tettek és ekkor egy különös esemény játszódott le.

Luzna mellett, amely Stroze—Tarnow és a Neusandec—Stroze—Sanak vasútvonalak által alkotott szögben fekszik, sikerült az oroszoknak az ottani állásokat megkerülniök. Mihelyt Arz altábornagy értesült erről, személyesen a frontra sietett. Közben egy vadászászlóalj egy előretolt erdős magaslaton szilárdan tartotta magát a túlerős ellenséggel szemben és lehetővé tette, hogy az altábornagy körültekintő módon beavatkozzék és a ketté szakított front egyesülésére intézkedéseket tegyen. Azonban ezen a fronton most északra felé egy nyitott kidudorodás támadt, amelynek közepén Luzna városka feküdt és az említett vasút vonalak Stroze csomóponttól használhatók voltak a csapatszállításra. Ambár tehát a front át volt törve, Arz nem vonta vissza csapatait, hanem kihasználta az oroszok részéről már többször megkockázott helyzetet, amennyiben a front behajlást tüzéséggel és gépfegyverekkel megerősítette és ezzel az oroszokat a részlet siker kihasználásától elijesztette. A harci események folytatódása neki adott igazat, mert az osztrák-magyar offenzíva az oroszokat Zaklicinnél,

Németországot nem lehet kiéheztetni

(Franciaország kulturális veszteségei. — Pusztulás Soissons környékén. — Japán és Kína összetűzése.)

Tudósítás.

Berlin, január 26.

A porosz állam-minisztérium hirdetést tesz közzé, amelyben a gabonalefoglalásról azt mondja, hogy vagy felemelni kellett az árakat, ami a nép megélhetését megnehezítette volna, vagy — amint történt — az összes gabonakészleteket kellett lefoglalni és a lakosság arányában, megfelelő áron szétosztani. Ezzel Németország kiéheztetése megghiúsított. A kenyérrel ellátás a legközelebbi aratásig biztosítva van és így legyőzhetetlenek vagyunk a gazdasági harcban is.

3500 francia tanár esett el a harctéren.

Páris. A kamara bizottságában bejelentették, hogy eddig elesett három-ezeröttszáz francia tanár. A felsőiskolák növendékeinek száma telére apadt, a középiskoláké százezerről hetvenháromezerre csökkent. Egy másik jelentés megállapítja, hogy Franciaország állatállománya tíz százalékkal csökkent.

Joffre négy millió új katonát remél.

Róma, január 26. Néhány estilap jelenti, hogy Joffre egy magasabb rangú tisztikörben kijelentette, hogy a háború a nyár végével valószínűleg befejezést nyer. A döntő fázisok rövidesen lesznek a keleti és nyugati harctéren. A nyár bekövetkezéseig az entente seregei négy millióval fognak szaporodni. Joffre kijelentései egyébként is igen optimisztikusak voltak.

A soissons-i halálvölgye.

Berlin. A Daily Chronicle tudósítója Soissons környékét halálvölgyének mondja. Faluk, kis községek szárai tűntek el a föld színeről a két hadviselő fél gránátjainak romboló tüzeiben.

A Soissons környéki falvak népe, miután a falvak a német és francia harcvonalak közé jutottak, tömegesen menekült Párisba. A földönfutók elbeszéléseiből lehet igazi képet alkotni arról a pusztulásról, amely Soissons körül történt. Csak egyetlen kerületben, a Vie sur Aisne-ben Saconin, Pernant, Ambleny, Ressons községek pusztultak el teljesen. Heteken át német, francia és angol gránátok csapkodtak ezekben a helységeken, a házakból csak por és hamu maradt. Elpusztult Zeller, Dend, Attichy, amelyek a Berry au Bac-ba vezető úton fekszenek; Willy és Sermoire sinos többé.

A szövetségesek pénzügyei.

London. A szövetségesek képviselői fontos pénzügyi természetű tárgyalásokat folytatnak.

Az argonnei harcok.

Kopenhága, január 26. A Politiken párisi jelentései alapján közli, hogy a németek az Argonneokban az utóbbi napokban ismét nagyobb akciót fejtenek ki. Hatalmas megerősítéseket kaptak, csapatkoncentrációkat végeznek. Ebből azt következtetik, hogy a németek új támadásra készülnek Verdun irányában.

Zürich, január 26. Az Argonneokban és a Vogezekben heves és veszteségteljes szurony-

harcok vannak. A franciák állítólag a Vogezekben új offenzívát készítenek elő. A francia lapok katonai szakértői nagy jelentőséget tulajdonítanak az Elzászban megindult offenzívának.

Háboruellenes forradalom Lisszabonban.

Zürich. Lisszabonból jelentik: Győzelmes forradalom ott kitört. Imento Castro tábornok, mint diktátor, minden hatalmat magához ragadott.

Német aknák örvényében.

Stockholm, január 26. A Dagblad írja: Egy francia kapitány egy újságírónak elmondta, hogy milyen szörnyű hatása van a németek azon haremódorának, hogy aláaknázzák ellenségeik lövészárkait:

— Reims közelében Algernál fektettem századommal, — beszélt a kapitány — a midőn egyszerre csak azt éreztem, hogy föld borít el. Mikor a földtömeg alól kíváncsiorogtam, láttam, hogy a lövészárkok eltűnt és egy negyven méter átmérőjű és tizenöt méter mélységű lyuk támadt a lövészárkok helyén. Ezt a német aknák okozták.

Amerika az angol hajók garázdaalkodása ellen.

Amsterdam. Washingtonból jelentik: Mann képviselő, az amerikai ellenzék vezére, a legutóbbi gyűlésen közölte, hogy a Caronia angol cirkáló közvetlenül Newyork előtt feltartóztatta a Nieuwe Amsterdamot a Holland-Amerikai vonal gőzösét. Mann követeli, hogy Amerika semlegessége jogainak tiszteletbentartását energikusan vivja ki a garázdaalkodó angolokkal szemben.

Kína és Japán konfliktusa.

Kopenhága. A Nowoje Wremja Tokióból jelenti: A pekingi japán követ átnyújtott válaszejegyzéke Shantung félsziget kiürítését megtagadja és a követelést barátságtalan aktusnak mondja, mely megzavarhatja Japán és Kína barátságos viszonyát.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Biról kinevezés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Szabó Frigyes dr. aradi gyákorló ügyvédet a magyarpécskai járásbíróvához albiróvá kinevezte.

§ Ügyvédből bírósági jegyző. A hivatalos lap mai száma közli: Az igazságügyminiszter Rafajlovics Mihos dr. battonyai ügyvédet a battonyai járásbíróvához jegyzővé kinevezte.

§ Az internált szerbek pórei. A háború elején megalkotatlanságuk miatt Aradra került szerbek közül többen Nemess Zsigmond dr. országgyűlési képviselőt bízták meg jogi képviselőtükkel, hogy kiszabadításuk érdekében lépéseket tegyen. Az előre megállapított ügyvédi honoráriumnak azonban többen csak egy részét fizették ki, mire Nemess dr. a hátralékos összeg erejéig pórt indított öt hat szabadlábba helyezett szerb ellen. Az aradi járásbírósa ma tárgyalta az egyik ügyet, Popovics Szvetiszlav csenbei szerb papét, aki

1000 korona honoráriumot ígért az ügyvédnek, az összegből azonban csak háromszáz korona előleget fizetett meg, a hátralékos összeg kiigyeztetését azonban kiszabadulása után megtagadta. A járásbírósa előtt Popovics azzal védekezett, hogy ügyének kedvező fordulata nem Nemess dr. közbenjárása, hanem egy általános hatályú miniszteri rendelet folytán következett be. Nemess dr. ezzel szemben tanukra is hivatkozott, akiknek kihallgatását a bíróság el is rendelte s e célból a tárgyalást elnapolta.

§ Csöd. Hirsch Mihály aradi fiatal asztalos a háború elején mint tartalékos bevonult, a harctéren súlyosan megbetegedett s betegsége következtében a gyulai katonakórházban meghalt. Miután megállapítást nyert, hogy passzívai meghaladják az aktívákat, az aradi törvényszék hagyatéka ellen elrendelte a csödtörvénymegalkotásról Kele Gyula dr. aradi ügyvédet rendelte ki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Színházi műsor:

Szerda: Itt először Hit és Haza.

Csütörtök: Hit és Haza.

Péntek: Szibil.

Szombat: Itt először Cserebogár, operett.

* A színház hírei. A cserebogár (Eine nacht in Paradise.) Zeneileg Eissler legkiválóbb operettje az aradi színházban. A darab csupa humor, csupa elevenség, a közönség elejétől végig a legderűsebb hangulatban van. A bűbajos, hangulatos zene, amely ugyyszólván összeforr a szöveggel és a darab cselekményével, egyszerűen kábitó. Az operett minden szereplője egy-egy kabinetalak és így minden szerepet a társulat elsőrendű tagjai játsszák. A cserebogár főszereplői: Patáky Vilma, Rontay, Fülöp, Benkőné, Barics, Járry, Győző, Várnay, Polgár stb. — Pénteken a múlt héten nagy sikert aratott Szibil kerül színpadra.

* Az első török harctéri felvételek az Apollóban. Valamennyi harctérről kaptunk már érdekesebbnél-érdekesebb mozgókép-felvételeket, csak még a török-orosz hárszintet nem ismerjük a valóságot hűen visszatükröző felvételekből. Az ottomán birodalom hadvezetőségének engedélyével most készült el az első török háborús film s ezt nagy érdeklődéssel kísérve, ma este mutatta be az Apolló-színház. A török fiatalemberek hősen beszámoltak a lapok s ezek a harctéri jelentések most eredeti felvételekkel illusztrálva kerülnek előnk. Szabaszíjpol bombázása, a petroliumforrások felgyújtása megkapó képet nyújt. A tenger vizéből elsüllyedt gőzösök árbaok látszanak ki s a gránátok purzitásainak nyomait látjuk. Szerdán kerül még bemutatásra az első török harctéri film a ma bemutatott szenzáció, új műsorral.

* Vigjáték-est az Urániában. A sok aktualitás és dráma közepette mintegy félreállításul a színház egy egész sorozat humoros képet állított össze, hogy egy igazán kellemes, víg estélyre nyújtson alkalmat. Minden, amit ez a műsor mutat: bohó, ötletes vidámság, melynek egyetlen hivatása kacajt, derűt fakasztani a nézőtérben. „A szerelmes szobalány” és a többi kisebb vigjáték méltatása tehát céltalan is lenne, mert hiszen tartalmuk, meséjük nem fontos, lényeges csak az, hogy bájos humoruk felüdít a nézőt és az élet mostani súlyos gondjai közepette egy kis órára elfeledtetnek minden bajt. A közönség mindenkor nagy elismeréssel honorálta ezeket az eliteestélyeket, melyek nívóját a mai sorozat csak emelni fogja.

* A szobacica — az Apollóban. Örösi sikert aratott az Apolló-színház nagyszíri, ötletes vigjátéka: A szobacica. A szerelmes meseszöveg rendkívül mulattatta a publikumot, amely elfeledtetéssel nyilatkozott a pompás képről. A szobacica még szerdán kerül bemutatásra.

* Egy ország fegyverben. Az Uránia aktualitás újdonsága.

Lázonganak az oroszok mohamedán katonái.

(Megtizedelt ezredek. — Visszavonják az izlam vallású katonákat a frontról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, január 26.

A sajtóhadiszállásról érkezett tudósításokban többször volt már szó arról, hogy az orosz hadsereg ázsiai csapataiban, amelyek zsúfolva vannak mohamedán katonákkal, izgalmas lázongások vannak, amelyek már komoly veszedelemmel fenyegetnek és aggodalmakra adnak okot.

Egy cserkeszezredet megtizedeltek és a 17. számú délszibériai gyalogezredet Lembergbe vitték, meri forradalmi mozgalmak nyomára jöttek a két mohamedán legénységű ezredeknek.

— Megbízható emberek hozták az orosz táborból azt a jelentést, hogy a határt elfoglalva tartó orosz csapatok körében a hadvezetőség igen komoly forradalmi mozgalmat konstatált és azt most még erőszakos eszközökkel sikerült elfojtani. A török háború kiütésekor a hadvezetőség a mohamedán legénységű ezredek a német és osztrák front ellen küldte és a Kaukázusba színorosz ezredek vezényelt. Így történt azután, hogy a kárpáti harcra az eddigi kiewi, odesszai és moszkvai csapatok helyébe több kaukázusi, krimi és délszibériai eszred került, akinek hűségében nem bíztak a kaukázusi terepen, ahol a saját fajtestvéreik ellen kellett volna harcolniuk.

Sok hírt adtak már a lapok orosz forradalmi mozgalmakról. Ezekben sokkal több volt a tulzás, mint a valóság, mert háborus ország katonailag megszállott területén forradalmi mozgalom eredménnyel és erőteljesen nem keletkezhettek. Amit a finnek, lengyelek, ukrainaiak és cserkeszek lázongásáról eddig írtak, azok csak kiszínezései a nagyon vékonyka valóságnak. Igazi elszánt és komoly forradalmi mozgalom azonban az, amely a mohamedánok körében a szent háború hírére kitört.

Megállapítást nyert, hogy egy nagy, erős mohamedán akció aknáztá alá Oroszország mohamedán lakta területeit. E mozgalom irányítói Rosztowban, Tifliszben, Jekaterinodarban, Stanopolban, Vladikafkaszban, Elisabetpolban és Asztrakanban székelnek. Komoly, elszánt törökök, akik gyűlölik az orosz zsarnokságot és utolsó csöpp vérükig feláldoznak mindent, hogy a szent háború parancsa szerint győzelemre juttassák a török félhold lobogóját, Mohamed jogutódjának, a kalifának szent parancsát. Az orosz hatóságok kiméletlen eréllyel vetették magukat a Kaukázus szerencsétlen mohamedánjaira. A hadizóna közelébe eső békés krimi, kaukázusi falvak ártatlan lakosságát és mindazokat a szerencsétlen törököket, akik a Fekete-tenger orosz partvidéken laknak, Transkaspiába, a Kaspi-tó keleti partvidékére internálták. Odessza, Szbasztopol, Kiew és Moszkva börtönei telve vannak török előkelőségekkel és sok jobbmodu török hullája ékeskedik a falvak piacain rettenetes példaként. E mozgalomtól természetesen nem lehet hermetice elzárni az orosz hadsereg soraiban harcoló mohamedánokat sem.

A Galiciába és a Kárpátokhoz parancsolt orosz csapatokhoz a pótlásként küldött ujoncok útján került el a szent háború híre és azoknak a rómségeknek rettenetes adatai is, amelyeket apáik, testvéreik, szenvednek az orosz zsarnokságtól. Lázító iratokat, a szent háborúra való felhívások ezreit cserapészték a mohamedán csapatokhoz, az ujoncok és csapat.

parancsnokok, valami furcsa, suttymban. szövődő lázas forrongás szimptomáit vették észre katonáikon.

Az egyik ezredtől egy altiszti küldöttség jelentkezett a generális előtt és kérte, hogy nyugtassák meg őket, testvéreik sorsát illetőleg. A generális rögtön összefogatta az altiszteket, vasraverve vitette őket Lembergbe, az ezredet pedig elvezényelték. Hogy mi történt az altisztekkel és az ezreddel, azt informálóink nem tudják. A 17. számú délszibériai gyalogezred legénységeit kikutatták és náluk igen sok lázító iratot találtak. Ezért az egész legénységet leolmozott kocsikban továbbították Lembergbe, nem szabad velük érintkezni senkinek, még az öreiknek sem. Egy cserkeszezredet pedig megtizedeltek és az egész tábor szemeláttára főbelőtték minden tizediket. Hetek óta nem kapnak a mohamedánok pótlásokat, ujoncaikat nem merik az ezredekhez engedni. Most pedig híre jött, hogy a mohamedán ezredek nemcsak a keleti Kárpátokból, de Bukovinából is kivonják és felfelé meneteltetik. Ugy látszik, Oroszország belsejébe viszik őket helyőrségi szolgálatra, mert nem bíznak hűségükben.

Sikerült egy ilyen lázító irat példányát megszerezni, melyben a forradalmi bizottság oroszul és törökül adja tudtul mohamedán katonákkal a szent háború kitörését, testvéreik üldözését és szólítja fel őket, hogy fegyvereiket fordítsák saját hadseregük ellen. Ezt az iratot Jekaterinodarban nyomták, tehát nem a mi hadseregünk által becsenapésztett proklamáció. Szó szerinti szövege pedig a következő:

Testvéreink! Oroszország megüzente a háborút Ausztria-Magyarországnak és Németországnak; nem hagyta nyugodni az Ottomán birodalmat sem. Miközben muzulmán országok területére lépett. Ez a muzulmánok császáriját és az egész mohamedán világ kalifáját, császári ömenségét V. Mahmud Chan szüntatta arra készítette, hogy Oroszország és szövetségesei, Franciaország és Anglia ellen a háborút megindítsa.

Az ottomán hadseregek Batumhoz közelednek, hogy azt meghódítsák és számos helyen betörték a Kaukázusba. A muzulmán néptörzsek az ottomán főlzabadtók oldalán küzdenek. Az orosz flotta a Fekete tenger kikötőjébe van bezárva és onnan nem is tud kijönni. A szultán kalifa fetva által hirdette ki a szent háborút Oroszország, Anglia és Franciaország ellen.

Egy másik fetva az idegen országokban és hadseregekben tartózkodó muzulmánokat figyelmezteti arra, hogy Isten haragját ne vonják magukra és ne harcoljanak az izlam barátai, Ausztria-Magyarország és Németország hadseregei ellen, mert ezáltal az izlam szent érdekei ellen vétkeznek. A kalifának ezen parancsát tudatjuk az orosz hadseregben küzdő összes muzulmán tisztekkel és katonákkal. Hagyjátok el az orosz hadseregsorait, hagyjátok el a gonosz és engesztelhetetlen ellenségét az izlamnak, a kalifátusnak és az ottomán birodalomnak. Csatlakozzatok Ausztria-Magyarország és Németország hadseregéhez, kalifánk barátaihoz, akik nyílt karokkal fognak titeket mindig fogadni.

Varsóban mindenki gyanus.

(Rettegésben él a lengyei főváros.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Ha egy népet megszáll a halálos félelem, akkor elvesz a bizalma, akkor nem ismer sem nemzetközi, sem társadalmi tekinteteket. Varsóban napról-napra nő ez a félelem, míg végre határtalan örültségekre vezetett, a téboly egy neméhez, amelyet csak az tud elképzelni, aki már lakott Oroszországban. Abban az arányban, ahogy az orosz nép látta a háborús veszedelem fejlődését, lett dühösebbé a kémhajsza. Varsó körül a falvakban naponta számtalan embert tartóztattak le. Az orosz frontról érkező Vörös Keresztes vonatok nemcsak sebesülteket, hanem kémkedéssel gyanúsított embereket hoznak Varsóba. Szegények jórészt gyári munkások, parasztok, öreg nagyszakálú lengyel zsidók, de legtöbbször asszonyok és leányok. Sohasem fogják megérteni, hogy hány ártatlan embert löttek agyon Varsóba kémkedés gyanúja miatt az utolsó időben. Varsó körüli harcokban ártatlan polgárok vesztik el az életüket, mert nem értik az örök szavait, minthogy a lengyel paraszt nem beszél oroszul. Ha az ör vadul rákiált egy lengyel leányra, az elfut és természetesen utána lönek.

A kémek ellen valóságos defektív, rendőr és agens hadsereg dolgozik. Minthogy most Varsó veszedelemre növekszik, mindenért halál jár. A falragaszokról a halál vigyorg. Az olyan levél elküldése, melyben teljesen ártatlan katonai dolog van megírva, kémkedés gyanújába keveri az embert, aki pedig a kezével érint távirat vagy telefon drótot, vagy készüléket, azt vizsgálat nélkül agyonlövik. Varsó katonai kormányzója kihirdette, hogy aki egy katonától cipőt vagy ruhadarabot vásárol, azt három hónapi fogházra, vagy 3000 rubel pénzbüntetésre ítélik. Pétervárott közhírré tették, hogy aki Svédországon át csempézi ki levelet, az 2000 rubelt fizet. Aki pesszimiztikusan nyilatkozik a helyzetről, letartóztatják, aki katonától kérdez harcéri eseményt, vagy az a katonai, aki ilyet elmond, elfogják. Varsót csak a kormányzó engedélyével szabad elhagyni.

Varsó nagy félelemben él és ezért a postát különös gonddal figyelik és őrzik. A posta épületet szuronyos örök állják körül, a telefont a katonai hatóság kezeli és a polgárság egyáltalában nem használhatja. Mikor a postai tisztviselők Varsóból elmenekültek, nem lehetett egyáltalában levelet feladni, most, hogy ismét működnek, ugyancsak nem látja hasznukat a közönség, mert a leveleket nem továbbítják. Ugyanez a sorsa a sürgönyöknek, sőt ha csak egy kissé gyanus a tartalmuk, akkor még lo is tartóztatják a feladót és ha orosz embernek volt címezve, akkor intézkedés történik a címzett elfogatása iránt is.

Varsóban lépten nyomon meglátszik, hogy Oroszország élet-halál küzdelmet vív. Egy kozák hetimán lovakat rekvirált egy földbirtokosnál. A lengyel ur kiszolgáltatta azokat, de megkérdezte a tiszttől, van-e írásos parancsa.

— Irott parancs nincs, de van iratlan — felelte és kardját a földbirtokos szívének tartotta.

— Nos, elég tekintély ez neked, te kutya? — kérdezte. A földbirtokos többé nem volt kíváncsi az írára.

Varsótól délkeletre fekvő kastélyban egy szotnya kozákokat szállásoltak el. A házigazda a parancsnokuknál panaszt emelt amiatt, hogy a katonák mindent ellopnak. Éjjel a kozákok meggyilkolták a földbirtokost, kirabolták a kastélyt és mesnap odébb állottak.

London

a háboru napjaiban.

(Levél a harcias Angliából. — Hogyan folyik az ujoncoszás.)

Az Aradi Hírlap tudósítójától.

Arad, január 20.

Kertülő uton rendkívül érdekes levelet kaptam ma egy aradi úr. Az ellenséges Londonban íródott a levél, amely hosszú vándorlás után ma végre eljutott rendeltetési helyére. Az aradi címzettnek egyik jó barátjától származik az érdekes írás, a levélíró a háboru elején éppen Londonban tartózkodott és azóta nem sikerült onnan eljutnia. A levélből a következő részleteket közöljük:

— Az ujoncoszások eleinte hetenként kétezer embert hoztak a hadseregbe, most lecsökkentek ötvenre. A gyarmatok, különösen Canada jelentős támogatása nélkül Anglia teljesen képtelen lenne a háboru tovább folytatására. Örömmel konstátálom, hogy az angolok széles rétegei ellenesték és most is ellenszik a háborut Németországgal. Ha a falvak lakóit, a sok millió vagyonos agglagénnyt megkérdesi valaki, miért nem mennek a háboruba, így válaszolnak:

— Mi semlegesek vagyunk. Ez nem nekünk való üzlet.

Nyilvános tüntetések azért még sincsenek a háboru ellen. Az angol ember nem akarja hiábavalóan károsítani országát, de a véleményét azért megtartja. Különösen a felsőbb arisztokrácia gyermekei vannak a háboruban, a háboru minden terhét az előkelők viselik, a nép pedig csendesen a markában nevet és azt mondja, hogy ő semleges. Az írek kevés kivétellel inkább éhen halnának, semhogy az angol csapatokkal menjenek. A nagy áruházak és gyárak felszólították munkásaikat, soroztassák be magukat a hadseregbe, akkor továbbra is megkapják fizetésük felét és fenntartják számukra állásukat, amelyet ellenségesen elveszítene. Még a hadbavonultak feleségét is támogatják ilyenkor a munkaadók és sokan voltak az asszonyok között, akik elitták az ilyen módon kapott pénzt, úgy, hogy most a rendőrség összeírja mindazokat a nőket, akik segítségben részesülnek és figyelik őket.

Az angol ember is sok kényelemre tart igényt, de a kanadaiak, ausztráliaiak és újzealandiak fékezhetlensége egyenesen mulatságos. Diszciplináról szó sem lehet náluk. Azért jöttek ide, hogy szórakozzanak az angol kormány pénzén. A katonákat persze mindenütt szívesen látják vendégül és a barok is kitűnő üzleteket csinálnak, sőt még az urleányok is elfelejtik kitűnő nevelésüket a gyarmati lakók kedvéért. A törvénytelen gyarmati gyermekeknek a száma elrettentően nagyra várható.

Franciaországnak és Belgiumnak majdnem minden gazdag embere jelenleg Angliában tartózkodik. Különösen Londonban vannak sokan, ahol villákat, lakásokat béreltek. A szállodák, a Carlton- és Cecil-szálló kivételével mind zsúfolva vannak. A forgalom változatlanul élénk London utcáin, az óriási autobuszok közül igen sokat vittek a háboruba, azért még mindig gyakran látható tizenöt egymásután. Az autotaxik soffőrjei még ép oly szemtelenek, mint azelőtt, ha az ember kis borraalót ad nekik, megvetéssel ledobják a pénzt a földre. Az utóbbi időben igen sok belga tisztet látni az utcákon, különösen szép hölgyek társaságában. Ezek az urak szeretnek feltűnő pózban megállni ott, ahol a legélénkebb forgalom van és hangosan beszélnek, gesztikulál-

nak. A professzionális asszonyok holgyeit csak ritkán látni most, most a színter egy nap alatt jobb tüstét csinálnak, mint itthon egy hónap alatt. Joffre generálisnak ugyan szigorú hadseregparancsa állja, hogy asszonyok is a színter mehezenek, de a hölgyesek állítólag kénytelenek szabadon közlekedhetnek mindezt.

A könyvés és olvasatok utáni vágy, amely a gazdagok mindig bőkezűen elégitettek ki, most rendkívül megváltozott a magányos néposztályoknál is, ami természetesen igen káros következményekkel jár. A munkások poltíródnak, az állam liberális konstitúciójára hivatkoznak és egyre többet kívánnak. Innen származik az elkecsesedett osztályharc, amely a kormánynak még az utolsó kérdésnél is nagyobb gondot okozott.

Az idegen szemléltető most is különösen az angol flegma van hatással, az a javíthatatlan közöny, amely a franciákat olyan idegeséssé teszi.

Zeppelin-pánik Angliában

(Kisérteteket látnak, kémeket keresnek az angolok. — A biztonság érzéséről megfosztott szigetország.)

Távirati tudósítás.

Amsterdam, január 26.

A londoni Reuter-ügynökség jelentése szerint, péntek este fél tizenegy órakor Cromer felett ismeretlen számú Zeppelin repült el. Bombákat nem dobtak le, de fényszórókkal dolgoztak és állítólag délkeleti irányban távoztak el. A motorok berregését a parti őrség és a katonai patrullek meghallották. A városban azonnal kioltottak minden villany és gázfényt.

Ugy látszik azonban, az angolok csak kisérteteket láttak, mert Lowestoftból és Norwichból jövő későbbi jelentések szerint éjjelleg semmiféle Zeppelin nem mutatkozott. Egy későbbi Reuter-távirat Londonból szintén azt jelenti, hogy hivatalos értesülés szerint Zeppelinekről nem érkezett több jelentés. A nortolki parton csak azt hitték, hogy a hallott zaj aeroplánoktól, vagy Zeppelinektől származik.

Mint a „Handelsblad“-nak jelentik Londonból, azok a hírek, a melyek szerint Cromer, Deal és más helységek felett péntek este Zeppelinek jelentek meg, nem nyertek beigazolást. A „Daily Chronicle“ szerint egy angol vizirepülőgép tett próbautat.

Boulogneból jelenti a Reuter-ügynökség: „A Zeppelinek támadása a keleti angol partvidékre és a német repülőgépek tevékenysége az észak-Franciaországban itt inkább aggodalmas várakozások érzetét keltették, mint idegességet. A háboru kezdete óta csak egyszer láttak ellenséges aeroplánt Boulogne felett és az emberek azt kérdezik már, meddig tart még, a míg mi is támadni fogunk? Annyi kórház van a városban, hogy nagyon nyomasztóan hat egy légi támadás gondolata. Tegnap azt jelentették, hogy egy német repülőgép szerdán bombákat dobott le Etaples-ra. Szerencsére azonban ez a hír nem bizonyult valósnak. Boulogneban az a hír terjedt el, hogy csütörtökön a kora reggeli órákban egy német aeroplán közeledett a városhoz, de az először tüzelése elúzte. Olyan emberek, akik csütörtök reggel négy órakor véletlenül ébren voltak, tényleg hallottak két ágyulóvést. Kétségtelen, hogy a várost uraló egyik magaslatról süttették el az ágyukat, de nem egy aeroplánra, hanem a tengeren mutatkozó gyanús tárgyra, amelyet

egy pillanatig ellenséges tengeralatti naszádnak, vagy más hadijárműnek hittek. A lövésekre hangos szirénajelzés hangzott a tenger felől, ami azt jelentette, hogy semmi veszély nincs.”

A „Daily Telegraph“-nak az a felfedezése, hogy a Zeppelinek angol parti támadásánál német kémek is közrejátszottak, nem hagyja nyugodni Holcombe Ingleby alsóházi képviselőt, aki hosszú levelet írt a Timesnek, amelyben a maga részéről is anyagot próbál felhozni annak bizonyítására, hogy kémek dolgoztak. A képviselő azt írja, hogy kikérdezte a legmegbízhatóbb lakosokat és nagyon figyelemre méltónak találja azt, amit így tapasztalt. Azt mondották neki, hogy a Zeppelint két automobil kísérte, egyik a jobboldali, másik a baloldali országoton. Az automobilmek állítólag fényjeleket adtak felfelé és Hunstanban egyszer fény esett a templomra, melyre a Zeppelin bombát próbált dobni. Szerencsére a bomba élettévesztett és a gyepre hullott. A robbanás olyan erős volt, hogy a templom ablaküvegei betörttek és egyéb károk is voltak. A Zeppelin ezután Kingslynn felé repült és itt is állítólag egy autó kísérte hatalmas lámpákkal. A gépkocsit később a városban feltartózták, mert megszegte a lámpák kioltására vonatkozó rendeletet. Az autó ezután kioltotta lámpáit és gyorsan elrobogott, de a Zeppelin hét bombát dobott le, amelyek közül kettő az országot közepére esett. Valószínű, hogy a bombákat fontos épületekre szánták, de az automobili segítségével nélkül nem tudták ezeket felismerni. Holcombe Ingleby szerint ezután nem kétséges többé, hogy a Zeppelineket az országban autók kísérték és az angol kormánynak kötelessége lesz elrendelni, hogy a jövőben, ha megint Zeppelinek mutatkoznak, minden automobilt fel kell tartóztatni.

Rotterdamból jelentik: A Zeppelinek miatt Angliában elterjedt pánik alkalmából a „Rotterdamsche Courant“ azok ellen a semleges, különösen hollandiai jelentések ellen fordul, amelyek a Zeppelinek repülését Anglia felett egész cáltalannak mondták. Az újság így ír: A német repülőgépeknek Norfolk ellen intézett támadásáról elterjedt hamis hír újabb bizonyítéka annak, hogy a németek jelen utjukkal teljesen elérték, amit céloztak és pedig azt, hogy a szigetország lakóit megfosztják a biztonság és sérthetetlenség érzetéről. Amint Anglia a tengeren, amelynek ura, Németország ellen fordítja hatalmát, éppen úgy Németország is az ellenség ellen fordítja erejét ebben az elemében, amelyben erősebb nála: a levegőben. Anglia megakadályozza a német kereskedelmet és elzárja Németországot amennyire csak lehetséges minden behozataltól.

Németország ijedségbe ejti légi járművel a brit szigetlakókat. A két haremódor közül egyik sem kelt szimpátiát a nézőben, de a háboruban ez másodrendű kérdés. A biztonság érzete valóban az erőnek egyik tényezője Angliában. Ha a németek az erőnek ezt a tényezőjét elpusztították, akkor elérték valójában, ami talán nem sok, de aminek becsét senki sem tudja pontosan értékelni. Az újságok ugyan azt írják, hogy a légi támadásoknak nincs más eredményük, csak az, hogy meggyengül az angol nép szilárdsága. De mi magunk beszélünk emberekkel, akikben biztosan volt elegendő szilárdság, akik jelen voltak Antwerpenben a Zeppelinek támadásánál és ezek egészen más hatásról számoltak be. Éppen arról a hatásról tudniillik, amely most a nortolli pánik következtében állott be.

Az oroszok súlyos vesztesége Bukovinában.

— Halottak, sebesültek ezrei a valeai csatatéren. — Semleges államok attaséi a harci fronton. —

Távirati tudósítás.

Bécs—Budapest, január 26.

A Bud. Tud. közl.: Az osztrák-magyar és orosz csapatok között Valea mellett lefolyt harcok az oroszok súlyos vereségével végződtek. Valamennyi arcvonalon visszaverettek, halottak és sebesültek ezreinek hátrahagyásával menekültek. Nincs kizárva, hogy ennek a győzelemnek folytán sikerülni fog ebben a hónapban az oroszokat teljesen kikergetni Bukovinából.

Katonai attasék a lengyelországi fronton.

BERLIN. A Wolf-ügynökség jelenti: A semleges államok katonai attaséi (Svédország, Románia, Spanyolország, Olaszország, Északamerika, Sveic, Brazília, Chile, Argentina) az északi harcokra utaztukban megérkeztek Petrikauba, miután Kelet- és Nyugat-Poroszországban felkeresték a csapatokat. Utjuk folytatásaképpen a lengyelországi fronton mennek végig. Jellemző, hogy Oroszország még nem engedte a frontra a semleges államok katonai attaséit. Csak a szövetséges államok attaséi tartózkodnak az orosz nagy főhadiszálláson, míg a semlegesek Pétervárott vannak. Franciaországban a katonai attasék Bordeauxban, illetve Párisban vannak és időnkint a front megjelölt egyes pontjaira kirándulnak.

Összeomlottak az orosz támadások.

Berlin. Von Schreibershoten őrnagy, a Vossische Zeitung katonai munkatársa a következőket írja: Az oroszoknak minden támadása Kelet- és Nyugat-Poroszországban Thorn irányában, vagy a Kárpátok ellen, ép úgy Erdély ellen, mindenütt összeomlottak. Ezzel szemben a német csapatok az oroszok északi szárnya ellen, délen a Visztulánál eredményesen támadtak és az orosz támadásokat minden ponton sikeresen visszaverték. Az eddigi eredmények tehát alapot nyújtanak arra a feltevésre, hogy a német-osztrák-magyar csapatok hadműveletei eredményesen fognak tovább is fejlődni.

Az orosz szárnyak átkaroló kísérlete.

Berlin, január 26. Moraht őrnagy, a Berliner Tageblatt katonai szakértője ezeket írja a keleti harcterről:

— Különösen nagy jelentőségűek lettek az orosz szárnyak operációi. Már több ízben utaltunk az oroszoknak ismételve megkísérelt előnyomulásaira Lengyelországban, a Visztulától északra. Itt az oroszok körülbelül a Brzasznitz—Konotki—Radzanow—Lipon—Gorni vonaltól délre és nyugatra minduntalan megkísérik a mi frontunk hátraszorítását. Azt kell kérdeznünk, vajjon ez-e amaz új haditerv, amelyet az orosz hadvezetőség titokzatosan bejelentett?

Ha párhuzamot vonunk az orosz hadsereg jobbszárnyának támadó operációi és Bukovina déli részén végrehajtott hadműveletei között, akkor megrajzolhatjuk magunknak az egész haditerv kénvét, amely főleg abból áll, hogy az

orosz centrum hátrál Varsó és Ivangorod felé, ellenben az orosz szárnyak előnyomulnak Kelet- és Nyugat-Poroszország, továbbá Magyarország ellen. E gyűrű új cennaei csata akar lenni nagyban, csak a nagy támadóerő, meg a Hannibal hiányzik hozzá.

A két szárny átkaroló támadásra van rendelve. A balszárny a Kárpátok erdőségeiben, főleg Jakobéninél és Kirlibabánál olyan nagy vereséget szenvedett, hogy ez már elég ahhoz, hogy az orosz stratégia ne hátráltathassa a mi széles középső vonalunk előnyomulását Lengyelországban.

Sassonow a közös békéről.

Pétervár. A dumában felvilágosítást kértek Oroszországnak Romániához, Olaszországhoz, Bulgáriához és Svédországhoz való viszonyáról. Sassonov külügyminiszter kielégítő választ adva kijelentette, hogy kikéri a cár beleegyezését a részletes felvilágosításhoz. Megállapította, hogy Angliának most sokkal súlyosabb terhet kell viselni, mint gondolják. Azon kérdésre: nem kell-e tartani korai békétől, kijelentette, hogy a cári kormány hű marad a cári manifesztum szelleméhez és szövetségeseivel együttesen fog eljárni.

Német csapatösszevonások.

Berlin, január 26. Az orosz hadvezetőség — mint egy pétervári távirat közli — hivatalosan jelenti, hogy a németek Konotki és Dobrzin között (a soldau-varsói út mentén) jelentékeny haderőket vontak össze, a melyeknek egyes csapatai már érintkezésbe kerültek az orosz sereggel a Visztula jobbpartján.

Nikolajevics Miklós francia kitüntetése.

Genf. Pau tábornok az orosz főhadiszállásra Nikolajevics Miklós nagyherceghez utazott, akinek átadta a francia katonai érdmet.

Orosz pusztítások.

Krakó. Lengyel lapok szerint az orosz uralom alatt Razvadow és Misko városok szenvedtek legtöbbet. Egy részük romokban hever. Gyilkosságok, gyújtogatások napirenden voltak.

Üdvözet Przemyslből aradiaknak. Csodálatos védett Przemysl várából repülő postán küldik levelező lapjaikat vitéz katonáink. Mint már ismeretes, a katonai hatóság úgy intézkedett, hogy többen egy lapon írják meg övéiknek jólüket tudató örömhírt, mert ezzel a postát hordó repülőgép megterhelése kisebb. Varjassy Lajos polgármester Magasházi Pál hadnagytól tábori levelező-lapot kapott, amelyben a századparancsnok arra kéri a polgármestert, hogy Przemysiben háruló aradi és aradmegyei katonák családjaikhoz juttassa el a hősök üdvözlését. A levelező-lap így szól: Nagyságos polgármester urnak Arad. Tisztelettel lelkérem, méltóztassék: Krzsa Márta, Arad-Gáj Templom-utca 28. sz., Avramucs Lenka, Aradkövi 28., István Genadi, Székesut 1—2., Kriszchan Jovicz, Oley (Nagy-almágyi járás) lakosokat arról értesíteni, hogy a háborúban levő hozzátartozójuk ép, egészséges és üdvözlését küldi. Magasházi Pál t. hadnagy századparancsnok. Przemysl. Január. 1915.

Przemyslből kapott üdvözlést Iritz Manel aradi fiatal leány Tarnóczy Arpád aradi honvédermestertől. A légi posta útján jött levelező-lapon arról értesíti, hogy Jenován Márkusné (Valkány Nagy-utca 418.) és Galatér Miklósné (Nagycsanád házszám 475.) férje jól érzi magát a várban.

Hazahivják Angliából a román hadköteleseket.

(A Balkán készülő eseményei. — Szerbia és Montenegró aggodalmait.)

Távirati tudósítás.

Milano, január 26.

Milano. Olasz lapok jelentik Londonból: Az angliai román hadköteleseket január végére hazarendelték.

Szerbia nem bizik a jövőben.

Milano. Párisból jelentik: A Temps szerbiai tudósítója írja: A szerbek tudják, hogy a monarchia eddig nem jutott hozzá, hogy teljes súlytal folytatassa az akciót Szerbia ellen. A szerbek tulajdonképeni feladatai tehát csak most kezdődnek. Szerbiában már igen kevésbé bizakodnak a jövőben. Előlmük, fegyverük ugyan elegendő, de egyéb felszerelésük és ruhájuk lerongyolódott és miután a szövetségesek ebben nem segíthetnek, nincs is mód a pótlásra.

Montenegró kimerült a téli hadjáratban.

Szerajevó, január 26. A délkeleti határról ideérkezett sebesültek előadása szerint a montenegróiak állandóan kísérleteznek a határ nyugtalanításával, kétségbeesett erőlködésük azonban újabb és újabb veres kudarccal jár. A még mindig viharos és hideg időjárás rejtékhelyeik elhagyására kényszerítik őket, tüzéségük azonban nem bírja visszavonulásuk útját fedezni s ezért próbálkoznak előretöréssel egyet utat nyerni. Trénzolgálatuk teljesen esődött mondott, míg a mi kitűnően felszerelt határszéli hegyi csapataink öszvérjáratokkal a legexponáltabb határőrséget is rendszeresen el-lájják.

Ma már a téli hadjárat technikájában is mindenképen tökéletesebbek vagyunk e hogyi nép voltára igen büszke kis ország katonaságánál, szkivel, szeges cipővel, szántalpakkal neki járhatatlan szakadékokon is biztos utunk van. Természetes, hogy ezek után nagy lelki depresszió vett erőt az ellenfélen, amely immár végérvényesen elvesztette győzhetetlen voltáról szóló legendába vetett hitét.

Bulgária a monarchia mellett.

Bécs. A Neues Wiener Tagblatt tudósítója Rómában beszélt Ghenadiewvel. A bolgár államférfi kijelentette, hogy Németország és Ausztria-Magyarország biztosak lehetnek Bulgária őszinte barátságáról, ugyancsak Törökország is. Bulgáriának egyetlen oka a beavatkozásra a macedon kérdés lehetne. Bulgária politikája szekundálni fog a centrális hatalmaknak. Ghenadiew Rómából visszajövet Bécsbe jön és ott látogatásokat tesz.

Bukarest: A szerb külügyminiszter egy kievi lap tudósítójának kijelentette, hogy Bulgária, ha az ententehez csatlakozik, számíthat területi kárpótlásra Szerbia részéről, ellenkező esetben azonban éppen ellenkezőjét várhatja Szerbiától és Szerbia partitogióitól.

Szófia. Radev konstantinápolyi bolgár követ kijelentette, hogy Konstantinápoly illetékes köreiben az a nézet, hogy török-bolgár szövetségre feltétlenül szükség van, mert közös érdek az oroszokat megakadályozni Konstantinápoly elfoglalásában, ahová ut csak Szófián keresztül vezet.

Nincs orosz offenzíva a Kaukázusban.

(Visszavert orosz támadások. — A török hadtestek sikerei. — Konstantinápoly bevétele.)

Távíráti tudósítás.

Konstantinápoly, január 26.

A török vezérkar hivatalos kommunikéje a következőket jelenti: A orosz időjárás a Kaukázusban mindkét felet szünetelésre kényszeríti. Frontunk egy részén a visszavert ellenség új állásainak megerősítésén dolgozik.

Hivatalosan az orosz sajtó hamis híreivel szemben ezeket jelentik: Oroszokat egész vonalon visszavertük. Az ellenség mindenhol ágyukat, géplegyvereket és hadiszert kényszerült visszahagyni. Két kilométernyire a határtól keletre Sarykamischnál az oroszok erőit seket kaptak és nagy erőfeszítéssel támadásukat feltartóztatták. Egy hónapi heves harcok és óriási orosz veszteségek után a török hadsereg a határon defenzívába ment át és az orosz támadási kísérletek azóta mind kudarcot vallottak. Oroszok most állásaikat megerősítik.

Ezalatt Asszerbeidszánban csapataink mindenütt győztek, kivéve Choit, melynél a harc még folyik. Asszerbeidszánból az oroszokat minden jelentősebb pontról kiűztük, ugyancsak Tebrizből is.

Hős török hadtestek.

London. A Daily News péntek esti levelezője leírja a kaukázusi harcok nehézségeit. Karaugánnál térdig érő hóban a második török hadtest kétnapos csatában, irtózatosszerű harcokkal, az oroszokat a Burbusateha szorosba visszavetette. Csodálatosan harcol a kilencedik török hadtest, amely Enver pasa kedvence serege. Zeneszóval, lobogó zászlókkal, lelkesedve megy ütközetbe ennek a hadtestnek minden csapata és a legvadabb tüzből egymásután elhódítja az orosz hadállásokat. A törökök felszerelése kitűnő, lőszerük pedig kifogyhatatlan mennyiségben van.

Feladták az oroszok Erzerum megtámadását.

London. A Morning Post péntek esti jelentésében beismeri, hogy az oroszok az erzerum ellen való előnyomulást feladni kényszerültek.

Harc a Csoroktól északra.

Bern. Péntekről jelentik: A kaukázusi orosz hadsereg vezérkara közli, hogy az orosz seregek a Csorok folyótól északra heves harcokat vívnak a török csapatokkal, amelyek erősen védett állásokat foglaltak el. A front többi részén nincsenek jelentékenyebb harcok, csupán a megszokott tüzelés folyik.

Nincs orosz hadsereg Konstantinápoly ellen.

Róma. Péntekről jelentik: A Rjecs-írja: Konstantinápolyt kizárólag csak a tengerről elfoglalni lehetetlen. A Dardanellákban operáló entente-flottával párhuzamosan orosz szárazföldi sereg is kellene az ostromláshoz, de ilyen sereg — nincs.

A perzsák szent háborúja.

Konstantinápoly, január 26. Az Ikdam jelenti: Perzsia Erdilán tartományának fővárosában, Szinében, nagy ünnepélyességgel hirdet-

ték ki a szent háborút az oroszok és az angolok ellen. A tartomány lakossága tömegesen indul a próféta székelye alá s igen rövid idő alatt, innen is indulni fog mintegy tízezer főből álló lovas és gyalogos sereg az oroszok ellen. A tartomány lakossága nagyarányú gyűlést rendez a sereg javára.

Titkolják az angolok a helgolandi csata eredményét.

(Nagyok az angol flotta veszteségei. — Az öt órák harca.)

Távíráti tudósítás.

Berlin, január 26.

A Züricher Post írja a helgolandi tengeri ütközetéről: Teljesen érthetetlen, hogy az angol admirális a német tengerészeti vezérkarral szemben miért oly tartózkodó az ütközetről kiadott jelentésében. Már saját érdekében is kockázatlan a németek eddigi követett titkolódási rendszerrel, mert ellenkező esetben az a hit fog megerősödni, hogy csak azért titkolózzik, mert az angol flotta tekintélyét a belföldön és a semleges hatalmak előtt nem akarja lecsúszni.

Az ideérkezett hírek szerint az angol flotta veszteségei nagyobbak, mint a miéről az angol jelentés beszámol. Angol ügyekben nagyon jól tájékozott körökben azt mondják, hogy az angol flottát ebben a háborúban már sok olyan veszteség érte, a melyről az admirális nem mert a nyilvánosságnak beszámolni. Már neveket is említenek. Így például a Thunderer és Queen Mary nevű csatahajók neveit, és azt állítják, hogy ezek is elsüllyedtek, de a katasztrófát titokban tartják.

A helgolandi ütközetben az angol flotta túlerőben volt, mert négy német hajóval öt angol cirkálóhajó állszemben és huszonhat nagy angol torpedóuzó ellen csak két kisebb német torpedóflotilla vett föl a harcot. A németek eredménye ilyen túlerővel szemben egyenesen csodálatos.

Három hajót veszítettek az angolok.

Bécs. Az itteni német nagykövetség az angol jelentéssel szemben közli, hogy Anglia január huszonketedikén Helgolandnál elvesztett egy páncélos cirkálót és két torpedóuzót, amelyek elmerültek. Az angol hajóraj abbahagyta a küzdelmet, míg a német flotta nem vonult vissza. A német flotta egyedüli vesztesége, Blücher cirkáló elsüllyedése.

Amsterdam. Ideérkezett jelentések szerint az Északi-tengeren vívott ütközetben egy angol cirkáló elmerült és két más angol hadihajó súlyosan megsérült. Az angol admirális jelentése ezt a tényt ép úgy agyonhallgatja, mint annak idején az Audacious dreadnought pusztulását.

Berlin, január 26. Az angol admirálisnak az Északi-tengeri ütközetéről kiadott jelentésével szemben jól értesült helyről érkezett hírek alapján megállapítható, hogy egy angol cirkáló elsüllyedt. Az egyik német torpedóuzó az erős német tüzelés alatt megrongálódott hadihajót, amely három oldalt dőlt, két torpedó lövéssel elsüllyesztette. Az angol hadihajó elsüllyedését németek részéről nemcsak a harcban résztvevő hajók, hanem a harctér közelében lévő léghajó is minden kétséget kizárólag konstata. Ép úgy, amint az angol részről még mindig tagadásba vett Audacious elsüllyesztése immár minden kétséget kizárólag megállapított és amint immár ismeretes, hogy a Falkland-szigeteken az angol hajók

súlyos sérüléseket szenvedtek, amelyeket most a gibraltári dokkban javítanak, ép úgy rövid időn belül más oldalról is be fog igazolódni a kérdéses hadihajónak és úgy látszik, még két torpedóuzónak elsüllyedése is. A többi angol hajó sérüléseiről annyi biztos, hogy a németek léghajóiról megfigyelték, hogy több angol hajón is sérüléseket okozott a tüzelés, így például árbócok letörése, kémények ledőlése volt megfigyelhető és főleg sok emberélet esett áldozatul.

A helgolandi harc szemtanúi.

Hága. Az Ameland nevű németalföldi szigeten halászi mesélik, hogy a hó 25-én éjjel a szigeten keleti irányban három tengeralattjáró és torpedóhajó vonult el. Jeleket adtak, néhányszor megszólalt a gőzsíp. A jelekből azt hiszik, hogy egy hadihajó süllyedését tudatták.

A helgolandi ütközet reggel nyolctól déli egy óráig tartott. A Friedlandhoz közeli szigetek határán reggel nyolc órától kezdve hallották az ágyudörgést, a mely kezdetben Borkum felől volt hallható.

Amsterdam, január 26. Az Algemeen Handelsblad jelenti Ymuidenből:

— Az Eryka halászgőzös kapitánya, aki vasárnap a tengeri ütközet színhelyének közelében volt, azt állítja, hogy két angol hadihajót eltaláltak a német ágyúk. Az egyiket a középén, a másikat a fedélzet hátsó részén.

Rotterdam, január 26. Egy hollandi vonatőrhajó jelenti társaságának, hogy tegnap fél-tizkor délelőtt Helgolandtól északnyugatra, körülbelül 120 mérföld távolságban járt, amikor hirtelen ágyudörgést hallott és a láthatáron megpillantotta a német flottát. Nemsokára rá észrevette az angol flottát is. A németek hamarosan megfordultak, az angolok pedig tüzelni kezdtek. Délután egy német hajó elsüllyedt.

A németek erre visszavonultak, de folyton tüzeltek az angol hajókra, amelyek közül kettő megsérült. A sérülés nem lehetett komoly, mert mindkét hajó továbbra is ütközetben maradt. Ugy látszott, hogy az egyik angol hajó kéményét pusztította el a németek tüze. Az ütközet közelében még két hollandi halászhajó tartózkodott. A tüzelés oly heves volt, hogy valóságos gránátoszugott végig a fejük fölött.

A csanádi főispán a háborúban. Markovics Manó csanádi főispán, amikor kitört a háború, mint tartalékos huszárfőhadnagy bevonult ezredéhez, habár állásánál fogva a törvény mentesíti a szolgálati kötelességtől. A főispán az északi harctérre került, hol előbb a Kárpátokban, később pedig a galíciai hadszíntéren vett részt az oroszok kiveretésén. Most pedig Orosz-Lengyelországból irt Csanády Jenő nagyszalontai főszolgabírónak:

— Hála Istennek jó egészségben és jó kedvben élek egy kis lengyel kastélyban — írja a hadbavonult főispán. — Most nyugalom lévén itt is, ott is, időnk van a ráérünk mindentéle szórakozásra, tehát lovagolok, járkálok a hegyekben. Nevetnél, ha látnád: a lovak hogy néznek ki az emeletes házak ablakából. A napokban az én lovaim egy vasúti vándorlók büféjébe és a kasszatündér helyéről eittek a zabot.

H I R E K.

— **Augusztia főhercegnő körútja.** Budapestről jelentik: Augusztia főhercegnő levélközlelőbb országos körútra indul, hogy a háborús jótekonyság szolgálatában álló intézmények működéséről a helyszínen meggyőződést szerezzen.

— **Minisztertanács.** Budapestről jelentik: Tisza István gróf elnöklésével a miniszterelnökségi palotában ma délután minisztertanács volt.

— **József főherceg a zsidó katonákról.** Az Egyenlőség című felekezeti lap az alábbi kérréssel fordult József főherceg lovassági tábornokhoz, a temesvári VII. hadtest parancsnokához, hogy mondjon véleményt a zsidóhíttű magyar katonákról, kik dicső vezetése alatt harcolnak. József főherceg a következőket válaszolta:

— Igen sok alkalmam volt zsidó hitvallású katonáinkat megfigyelni és nem láttam különbséget köztük és más katonáim között; hősiességük, bámulatos elszántságuk minden dícséreten felül áll. Magyar fiúk közt, mint igaz magyarok, vállvetve küzdöttek a vörösgáz szerbek, majd a hatalmas orosz ellen; a dicsőségben egyenlő részük van hős bajtársaikkal. A legkiválóbb hősök között nem egy a magyar zsidó. Nem egyszer láttam saját szememmel a legrettenetesebb küzdelmek kétségbeesett tusaiban őket és emeli lélekkel bámultam a közös vívószéket, melyben minden bazafi egybeolvadt és egyaránt kivette részét valláskülönbség nélkül. A zsidó is megmutatta, hogy olyan jó hazafi és vitéz katona, mint bárki más. Tisztelettel József főherceg, lovassági tábornok, a VII. hadtest parancsnoka.

— **Lövészárkok — Caesar idejében.** A lövészárkok-háborút, amely most olyan hosszantartóvá és lassan előrehaladóvá tette a harcokat, talán ezelőtt nem értették ilyen tökéletesen, mint ma, de azért a lövészárkok mégsem modern találmány, megvolt már Julius Caesar idejében is. Caesar Bellum gallicumában legalább is az ötödik könyv kilencedik fejezetében ez olvasható: „At milites legionis septimae testitudine facta et aggere ad munitiones adjecto locum ceperunt eosque ex silvis expulerunt panceis vulneribus receptis.” A mi fordításban így hangzik: A hetedik légio kámpuoi mindamellott elfoglalták a helyet, miután védő fedelet és árkot készítettek megerősítésül és így őket (a briteket) kiűzték az erdőkől, maguk pedig csak kevés sebesültet vesztek.

— **Károlyváros polgármestere lemondott.** Záraból jelentik: Károlyváros polgármestere, Modrusán Gusztáv, polgármesterei tiszteiről indoklás nélkül lemondott. E lemondás annál nagyobb feltűnést kelt, mert Modrusán, aki a szábornak is tagja, képviselői mandátumáról való lemondását is bejelentette. A meglehetősen nagy szerepet vitt boytat politikuskának teljes visszavonulását politikai barátjai nagy sajnálkozással fogadják.

— **Temetés.** Ma délután két órakor temették az aradi közkegyházban Kuncsár Lajost, az aradi színház elhunyt gazdáját és rendezőjét. A temetésen nagy részvét nyilvánult meg, a színtársulat testületileg vevett ki, de igen sokan megjelentek a közönség köréből is.

— **Amerika új flottaköltségei.** Washingtonból jelentik: A kamara törvényjavaslatot fogadott el, mely közelkétezer font sterlinget előirányoz flotta kiegészítésére.

— **Osszehívták a dumat.** Pétervárról jelentik: A birodalmi gyűlést január huszadikára, a dumat pedig február 9-ikére összehívták.

— **Ujabb fekete hadsereg.** Gentből jelentik: Franciaország újabb néger hadsereget akar kiállítani. A hadügyminiszter a napokban íratott alá az elnökkel egy parancsot, amely a szenegáli vadászok zászlóaljainak számát állapítja meg. Millerand nyilatkozatában kijelenti, hogy a haza védelmére nagyszámú szenegálit tudna toborozni, illetve sorozni. A jelen időkből ezt az erőt kitűnően fel tudná használni. Az új csapatokat Marokkóba szállítanák, ahol a klíma legkedvezőbb számukra és itt képeznék ki őket. Amint az időjárás engedné, Európába szállítanák a szenegáli csapatokat.

— **Kaplári rang a katonaköpenyért.** Krikszénből jelentik: Az Astenposten párizsi jelentése szerint Paul Poirét, a híres női szabó új katonai köpenyét tervezett, amely oly praktikus, hogy a katonai szaktekintélyek azonnal elfogadták és a művészt sergentsé (kaplár) nevezték ki. Sergesant Poirét ugyan magas is beismerte, hogy a köpenyek „reménytelenül rémesek”, de igen praktikusak és kényelmesek és nappal köpenyegül, éjszaka pedig takarónak használhatók.

— **A törvényesítés megkönnyítése.** A belügyminiszter és igazságügyminiszter együttes leiratot intéztek Aradvármegyéhez és tudtul adták, hogy a gyermekek törvényesítéséről szóló határozatot ezentúl a törvényhatóság első tisztviselője hozza meg és nem kell felterjeszteni a miniszterhez. A kormányt az az intenció vezeti, hogy különösen most a háború idején minél kevesebb akadály legyen a törvényesítésnek és hogy sikerre vezessen az a társadalmi mozgalom, amely arra irányul, hogy a törvényesített gyermek megfelelő helyet kapjon a társadalomban.

— **Kedvezményes vetőmag a gazdáknak.** A földmívelésügyi miniszter nagyobb mennyiségű tavaszi vetőmag és pedig tavaszi buza, árpa, zab és tengeri beszerzéséről gondoskodott s azt lehetőleg kedvező áron hozsátja a gazdák közönség rendelkezésére s annak eladásával a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét bizta meg. A vetőmagok ára a zsákok árának részbeni beszámításával állapított meg, úgy, hogy a beszerzés, közvetítés, nyezetés, valamint a raktárakba történő beszállítás költségeit, valamint a zsákoknál mutatkozó ártöbbletet a földmívelésügyi miniszterium fedezi. Ezek szerint az árak zsákokkal együtt métermázsánként a következők: tavaszi buza 48 korona, sörárpa 32 korona, takarmányárpa 29 korona, zab 26 korona, gömböszemű tengeri 27 korona, bányai tengeri 24 korona. Ezen árakon kívül a vevőt ténylegi vasúti szállítási költség Budapestre, illetve a raktározás helyének vasúti átvételéről. A vetőmag iránti megrendelések a tavaszi buzára nézve folyó évi január hó végéig, a többi vetőmagokra nézve pedig legkésőbb február 15-ig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez (Budapest, V. Alkotmány-utca 29.) intézendők. Csak azt a megrendelést veszik figyelembe, amelyre nézve a közszégi előljáróság bizonyítványával igazolják, hogy az tényleg vetésre szükséges s amelynek kapcsán a rendelő métermázsánként 5 korona foglalót a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez egyidejűleg befűd.

— **Merénylet az afgán emir ellen.** Berlinből jelentik: A Rjees pétervári lap fenntartással közli, hogy az afganisztáni emir merényletnek esett áldozatul, míg a kíséretében levő trónörökös súlyosan megsebesült. A tettes állítólag az emir legfiatalabb fia volt. Az emir és a trónörökös oroszbarát érzeliműek voltak.

— **A varsói egyetem tilos a zsidók számára.** A Russkoje Siovo szerint számos lennyel zsidó diák, aki ezelőtt Németországban és Ausztria-Magyarországban tanult, jelentkezett a varsói egyetemen beiratkozás és a tanulmányok folytatása végett. A varsói egyetemen azonban kijelentették, hogy a beiratkozás a zsidók számára tilos.

— **Angol szénbányászok sztrájkmozgalma.** Londonból jelentik: A nyugati Yorkshiro szénbányászai sztrájkra készülnek.

— **Agyonlőtte magát, mert nem engedték a háborúba.** Nagyváradról jelentik: Herbet Gyula eszesvárai birtokosnak tizenhét éves fia, aki a gimnázium hetedik osztályába járt, tegnap hajnalban főlőtte magát. A fiu kitűnően tudott banni a fegyverrel s mindenáron a háborúba akart menni. Szülei ezt a kívánságát nem vették komolyan s szeptemberben, amikor megnyílt a belényesi gimnázium, beíraták a hetedik osztályba. Onnan is állandóan azt írta haza, hogy el akar menni a háborúba, szülei azonban nem adták hozzá beleegyezésüket. Ugyátszik, hogy ezen annyira elkeseredett, hogy öngyilkos lett. A szerencsétlen fiu egy kétesövű fegyver mindkét csővét szájának irányítva lábával megnyomta s rávaszt. Mind a két töltény elsült s valóságga szétmorzsolta a koponyáját.

— **A Vörös Félhold javára adakoztak.** Juhász Géza dr. 10 korona, Aradi kir. főgimn. V. osztálya 7 korona 50 fillér.

Ujabb népfölkelő szemle elrendelése.

(Az eddig szemlén nem volt B) osztályunk jelentkezése.)

az Aradi Közlöny tudósítói.

Arad, január 26.

Az újabb történt népfölkelő behívásokról a fővárosi tanács a következő hirdatmányt adta ki:

A népfölkelésről szóló 1886. évi XX. törvények alapján és a m. kir. honvédelmi miniszter urnak folyó évi 500 elr. sz. alatt kelt rendelete folytán utasítjuk mindazokat a Budapestben tartózkodó népfölkelésre kötelezettek, akik 1. az 1896. és 1895. évben születtek;

2. akik az 1891. évben születtek, azonban a sorozó vagy vegyes bizottság által az 1914. év végéig fegyverkötelezettek osztályoztatnak, illetőleg katonai vagy honvédelmi vizsgáló bizottság által a közös hadsereg (honvéterezset), a honvédség vagy a csendőrség kötelékéből az 1914. év végéig elbocsátattak;

3. akik állítási kötelezettségüknek minaddig még nem tettek eleget;

4. akik az 1878. évi január hó 1-re és 1890. évi december hó 31-ike között, vagy az 1892., 1893. és 1894. évben születtek, azonban a múlt évi szeptember hó 11-én, illetve október hó 17-én kelt hirdatéseinkkel elrendelt népfölkelési bemutató szemlén mindeddig bármely okból nem jelentek meg, hogy a székesfőváros körületi előljáróságai által a házfölügyelők útján folyó hó 27-én házanként és lakásonként szétosztandó népfölkelési igazolványi és utalási lap megfelelő rovatát 24 óra alatt töltsék ki és a házfölügyelőknek átvételi elismervény ellenében adják át.

Aki a házfölügyelőtől népfölkelési lapot nem kap, az a lakása szerint illetékes kerületi előljáróságon jelentkeznie érte. A kerületi előljáróságok ezeket a népfölkelési igazolványokat folyó hó 29-én házanként fogják összeszedni. A népfölkelési igazolványi és utalási lapot valamennyi magyar és osztrák állampolgárnak és bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyéneknek ki kell töltenie, aki Budapesten tartózkodik és a fölhívott korosztályokhoz tartozik, kivéve azokat, akik valamely katonai vagy honvédségi képzőintézetnek növendékei.

Mindazok a népfölkelésre kötelezettek, akik ekként összeíratnak, kötelesek a folyó évi február hó 18-tól március hó 24-ig terjedő időben szemlére jelentkezni, ahol alkalmasságukhoz képest osztályoztatni fognak. A szemlére való idézés behívási parancsal történik, aki behívási parancsot folyó évi március 15-ig nem kapna, az tartozik a lakóhelye szerint illetékes bemutató szemlebizottságnál valamely szemlénapon behívási parancs nélkül jelentkezni.

A népfölkelési bemutató szemlén való megjelenés és egyuttal bizonytalan időre a népfölkelési szolgálat alól is fölmentetnek a kötelezők:

kekmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó Intézete. ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi iroda: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölk.

Modern ruhafestés legújabb divatszinekre, mintá után. — Ruhatisztítás vegyileg, száraz úton. — Továbbá osipke és szövet-függöny, szőrme, szőnyeg, butor-szövet kézimunkák, keztyűk stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat.

a) a pénzügyőrségnél alkalmazott népfőlkelésre kötelezett; b) a vasutaknál és azok műhelyeiben, a forgalmi, pályafőntartási, vontaskai, műhelyi és szertári szolgálatban, továbbá a m. kir. vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazott népfőlkelésre kötelezettek; c) a posta- és távirtdi intézeteknél, az l. cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaságnál, a magyar királyi Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaságnál, a Délnémet Dunagőzhajózási Társaságnál, valamint egyes, a hadiforgalomban résztvevő és a cs. kir. Trieszti Tengerszállítási Vezetőség által külön kijelölendő tengerhajózási vállalatoknál állandóan forgalmi szolgálatot teljesítő, vagy az azokhoz tartozó gyárakban és műhelyekben tartós alkalmazásban álló népfőlkelésre kötelezettek; d) a kőszénbánya munkásokszolgához tartozó népfőlkelésre kötelezettek; e) a kőszén- és városok által 1914. évi október hó 1. előtt igénybe vett népfőlkelésre kötelezett egyének, a mennyiben azóta állandóan és még a bemutató szemle befejezésekor is hadicélú szolgálatot teljesítettek; f) azok a népfőlkelésre kötelezett egyének, a kik a népfőlkelési tényleges szolgálat alól már eddig is névszerint fölmentve voltak;

g) a bevett és a törvényben elismert választásfelekezetek felszentelt pappai, illetve főlavatott lelkészi és papi jellegű tanárai: végdi

h) orvosok.

Az a) b) c) g) pontokban felsorolt néptől-
kelésre kötelezettek néptőlkelő bemutatkozó szem-
lén való megjelenése alól csak abban az esetben
mentesek, ha az alkalmaztatásukat, valamint
azt, hogy ebben az alkalmazásban legalább
1915. évi január hó 1. óta bivatásszerűen és
állandóan állanak, folyó évi február hó 4-én,
vagy 5-én a lakásuk szerint illetékes kerületi
előljáráságnál a hivatalos órák alatt fölöttes ha-
tóságuk, igazgatóságuk, munkás-osztályparancs-
nokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek szol-
gálatában állók pedig szolgálati főnökségük ál-
tal kiállított bizonyítvánnyal igazolják. Az f)
pontban említettek felmentésüket, a g) és b)
pontban említettek pedig képzettségüket, illetve
alkalmaztatásukat folyó évi február 4-én, vagy
5-én szintén az illetékes kerületi előljáráságnál
kötelesek igazolni.

Azok a népfőlkészre kötelezettek, akik valamely b. vett, vagy törvényesen elismert vállalkozásnak papjefőltjei, vagy pedig akiknek végzett tanulmányai alapján a véderőről szóló törvény 21. §-a értelmében az egyévi önkéntes kedvezményre igényük van, ezt a minőségüket népfőlkészési bemutatón szemlén annak az intézetnek a bizonyítványával kötelesek igazolni, ahol tanulmányaikat végezték, illetőleg végzik.

Az alkalmasnak osztályozott népfelkelésre kötelezetteket bevonulásuk idejéről külön hírdetmény útján fogjuk értesíteni.

Azok a népfölkelésre kötelezettek, akik a behívási parancsnak nem tesznek eleget, har-

hatalommal vezetik elő, a katonai behívással szemben tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-c. 4. §-a alapján két évig terjedő börtönnel büntetik.

Hasonló természetű hirdetményeket adnak ki természetesen vidéken, így Aradon is.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1915. évi január 27-én:

H. Ber. 61.

B. Barlet.

Itt először:

Hit és haza.

Drama 3 fe.vonásban.

Kezdete este $\frac{1}{8}$ órákor.

Feladat azonosító :

Rudnyánszky Endre.

HYLTER:

Kalmár József

Vitányzerdő

Arad, Salacuton 2. rz.

'Te oicv 242 Telcion 242.

Añanja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos oszengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos fő-
zedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszító vasakat, Wollram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket.

Mindenféle

nyomtatványok

**izléses, csinos kivitel-
ben készülnek az**

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JOZSEF FOHERCEG-UT 22. SZAM.

SIROLIN "Roche"

mellettségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved Köhögésben, Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, Kik Krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használnak.
3. Asztrában szenvedők, Kiknek betegsége társolín használata jelentősen csökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolín előnyösen befolyásolja.

Kaphaló minden gyógy-
szertartón, ara 4 korona.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban eszelekesnek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hővösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen“. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

pár perc alatt sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség esetében. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depilator.

E kitímó, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1896. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

i) a Kbt. 502. §-a szerint minősülő csalás büntette miatt, ha az egy vagy több alkalommal kicsait dolog értéke a 2000 korona értéket meghaladja.

III. Az összes katonai és polgári egyénekre a Balkánhaderő egész körletében.

a) Kbt. 806., 814., 816., 821. és 827. §-ai szerint minősülő az állam hadiereje-ellen irányuló büntettek miatt.

Felhívom a katonai büntető eljárás alá tartozó összes egyéneket, hogy az ily büntettek elkövetésétől óvakodjanak és figyelemzetem nevezeteket, hogy mindazok, akik jelen hirdetés után ily büntetést követnek el, rögtönítélő eljárás alá kerülnek és halállal bünhődnek.

Arad, 1915. évi január hó 23-án.

Greén
főkapitány.

9—1915. Eln. sz.

Hirdetmény.

Utóbbi időben többször előfordult, hogy egyes kereskedők s ezek között különösen fegyver és löszkereskedők, kirakataikban ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket állítottak ki. Minthogy ez az eljárás úgy az üzlettulajdonosok, mint a nagyközönség körében is kétségkívül azt a hitet kelthetné, hogy ezek a cikkek az üzleti forgalom tárgyai, — holott a tárgyak felletti rendelkezésre a katonai szolgálati szabályzat értelmében a katonai kincstár tart igényt.

A m. kir. belügyminiszter 8076. és 9059/Rcs. számú rendeletei alapján felhívom mindazon kereskedőket és azokat, kiknek birtokában talált vagy egyes katonáktól beszerzett katonai ruházati és felszerelési cikkek, úgymint katonai ruhák, takarók, láncosóvek, kérekpár sorszám, edény, löszerszámok, nyergek, kézi löfegyverek, kardok, löszerek, tűzvérségi lövedékek hüvelyei stb. birtokában vannak, hogy azokat ezen hirdetmény közzétételétől számított 48 óra alatt hivatalomhoz, vagy a cs. és kir. katonai állomásparancsnoksághoz (Arad vár) szolgáltatassák be.

A fentebb felsorolt katonai felszerelési tárgyak be nem szolgáltatása az 1878. évi V. t. c. 365.

§-ába ütköző vétséget állapítja meg s mindazok, kiknek birtokában ily cikkek találhatók, ugyan ezen törvényszakas alapján szigorúan büntetve lesznek.

Arad, 1915. évi január hó 20-án.

Greén
főkapitány.

Anyák figyelmébe.

Legjobb norvég

csukamájolaj.

Egy üveg ára

K. 1.80

Kapható:

Wajdits György

„TURUL“

gyógyszertárban

Arad (Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.)

95—1915. Eln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi Miniszter urnak 1915. január hó 1-én kelt 20091—eln. —15—a.—1914. számú rendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Balkánhaderők cs. és kir. főparancsnokságának a rögtönítélő eljárás tárgyában 1914. december hó 16-án No. 540—Ok. sz. alatt kiadott rendeletének hatályon kívül helyezése mellett, a Balkánhaderők körletében (Mostár-raguza, sarajevó, zágráb, temesvári katonaparancsnokságok és a budapesti katonai parancsnokságtól Bács-Bodrog-megye) a következő büntettek esnek rögtönítélő eljárás alá és a katonai bíróságoknál a halálbüntetés katonai büntettek miatt agyonlövés, közönséges büntettek miatt pedig kötél által hajtandó végre.

I. Az összes katonai egyénekre (Kbt. 11. §. 6. pont) a Balkánhaderők egész körletében.

a) a Kbt. 167. §-a szerint minősülő lázadás büntette miatt.

b) a Kbt. 188. §-a szerint szökés büntette miatt.

c) a Kbt. 248. §-a szerint minősülő gyávaság büntette miatt.

d) a Kbt. 267. §-a szerint minősülő fegyelem és rendháborítás büntette miatt.

e) a Kbt. 298. §-a szerint minősülő öncsonkítás büntette miatt.

II. Az összes katonai egyénekre (Kbt. 11. §. 6. pont) és a hadsereg kíséretéhez tartozó összes polgári egyénekre (kbt. 11. §. 9. pont és a hadi szolgáltatási törvény 9. §. 1-ső bekezdése a Balkánhaderők egész körletében.

a) a Kbt. 404. §-a szerint minősülő erőszakos nemi közönséges

büntette miatt.

b) a Kbt. 407. §-a szerint minősülő megfertőzés büntette miatt.

c) a Kbt. 413. §-a szerint minősülő gyilkosság büntette miatt.

d) a Kbt. 419. és 422. §§-ai szerint minősülő emberölés büntette miatt.

e) a Kbt. 422., 431., 432., 436. §§-ig szerint minősülő súlyos testi sértés büntette miatt.

f) a Kbt. 448. §-a szerint minősülő gyújtogatás büntette miatt.

g) a Kbt. 457. §-a szerint minősülő lopás büntette miatt, ha az egy vagy több alkalommal elloptott dolog értéke az 1000 kor. összeget meghaladja.

h) a Kbt. 472. §-a szerint minősülő sikkasztás büntette miatt, ha az egy vagy több alkalommal elsikkasztott dolog értéke az 1000 korona összeget és a Kbt. 474. §-a szerint minősülő sikkasztás büntette, ha az egy vagy több alkalommal elsikkasztott dolog értéke a 2000 korona összeget meghaladja.

i) a Kbt. 483. §-a szerint minősülő rablás büntette miatt.

k) a Kbt. 492. §-a szerint minősülő fosztogatás büntette miatt.

A szépségápolás titka a használandó
szépitő szerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégly kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégly krém 1 korona.

Szines arcporok!!!

Próbadohoz 50 fillér! Kék, zöld, lilá, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Máttyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jellege alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST NYER.

Házmesternek

lehetőleg gyermektelen és oly házaspár keresetik, hol a férfi ott is üszhető mesterséget folytat. Bővebbet a kiadóhivatalban. 393

Ejjeli felügyelő,

feltétlenül megbízható intelligens egyént keresek malmom részére azonnali belépésre. Nagy Farkas, Arad. 396

ALKALMAZÁST KERES.

Állást keres

nagy tapasztalatokkal, ügyességgel és kitűnő bizonyítványokkal rendelkező Stani Gusztáv Arad, Csernovics-utca 26.

Teljes

gyakorlattal bíró egyén bérsegazda, vagy kulcsári állást keres, ki a román és magyar nyelvet bírja. Cím a kiadóba. 395

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

Asztalos S. u. 2 — 3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálószoba és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, 1915. február 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Kiadó!

Csinos, kényelmes két szobás kerti lakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel Rákóczi-utca 25 szám alatt. 397

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Használt

nyereg megvételre keresetik. Karolina-u. 7. 392

Ajánlok

Árnyéki részálcot csak eredeti hirdőkben napi áron. Roth József, Eötvös-utca 3. sz. Telefon 68. 391

ÜZLETEK.

Többszövevény

helyi és vidéki vendéglői üzlet elszámolásra kiadó. Felvilágosítás az Aradi Pincér-egyletben kapható, Vörösmarty utca 8. 385

Fogak

húzás, tömés, fogorok, aranyhitek és koronák ideálisan szépen, ragasztó kátrányok, készülnek 3091

Halmos

fogtechnikai termében Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarkán) 371

Dr. Keppich

orvos ur házában. Telefon sz. 696.

62—1915. c. n. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi Ministerium 285—1915 M. E. számú rendelete alapján ezennel közzhírre teszem, hogy mindazon egyéneknek, akik a magyar szent korona országainak határain átlépni vagy belépni ké szűnnek, utlevéllel ellátva kell lenniük.

Minden külföldi állampolgár az ország területén csak úgy tartózkodhatik ha az aláírt lakosnak megfelelő utlevél birtokában van.

Az utlevél csak akkor érvényes, ha az utlevél tulajdonosának pontos személyleírását és sajátkezü aláírásával, és hatósági igazolással ellátott élethű fényképet is tartalmazza.

Felhívom ennél fogva mindazon Aradon lakó magyar állampolgárokat kik arcképpel el nem látott, de máskülönben érvényes utlevél birtokában vannak, hogy lehetőleg keménylapra fel nem ragasztott és legfeljebb 9x14 cm. nagyságú fényképeket és utlevelüket a rendőrkapitányi hivatalban szolgáltatassák be, hogy azok szabályszerű záradékolás után érvényesíthetők legyenek.

Az utlevélbe bejegyzett és 18 évet meghaladó utitársak fényképe is csatolandó.

Az utlevelet kérelmezők jövőben fényképeket már a kérelem előterjesztésekor beszolgáltatni kötelesek.

Felhívom továbbá az országot felváltó tartózkodó külföldieket, hogy a fenti rendelkezések megfontolva magukat utlevél kiadását el. mert ellenkező esetben hatósági falszólítás esetén ellenük a kifizetési eljárás megindításai fog és ezenfelül az állam területéről kintaszívva, esetleg kényszerűen eltávolítva lesznek.

Arad, 1915. január 28.

Grén

lakap. t. ny.

85—1915.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke néhai Wieser Aladar által megvett, de a város tulajdonában visszamaradt Orovil és Kuria-utca sarkán levő 2 hold 553 □ öl terület bérbeadása iránt folyó évi február hó 15-én d. e. 10 órákor árverést tart.

Kiküldési ár az egész területért 150 korona évi bér.

A bérlet egy, esetleg három évig tart.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készenpénzen.

Az árverésen részt lehet venni csak szóbeli ajánlatokkal.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1915. évi január hó 15 én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Ovakodjunk a fertőzésektől.

Az utca pora telve fertőző anyagokkal, a különféle betegségeket okozó csirák minők a tüdővész, a merevgörös, a lépfene, a difteria a hagymás stb. sporál. A mindennapi érintkezésben kivagyunk téve annak, hogy a különféle betegségeket okozó fertőző anyagokat kezünkön, orrunk nyákhártyájában haza hordjuk s azzal magunkat, s családunkat megfertőztetjük. Tudjuk, hogy a betegségek zömét bacteriumok okozzák s hogy az emberi köröm alatt az apró paraziták egész gyűjteménye tanyáz. Mind eme fertőzések ellen védekezhünk ha kezünket, arcomkat, orrunk nyákhártyáit naponta egy-kétszer Szent Imre szappannal vagy Carboform szappannal megmossuk.

Szent Imre szappan ára 70 fillér,

a Carboform szappan ára 40 fillér.

Ez utóbbit különös figyelmébe ajánljuk a szülőknek, tanítóknak, tanároknak, iskolák, ovodák, internátusok, hivatalok, kórházak vezetőségének. E szappan olcsóságánál fogva lehetővé teszi minden embernek, hogy magát és családját fertőzések ellen megóvja. Nagyobb vételknél engedményeket adunk.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan és és vegyszeti gyára ARAD.

Raktárak létesítése folyamatban.

Aradon, Földes K. és Hehs Vilmos

gyógyszertára.

7—1915. shas.

Hirdetmény

a bányaadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Bányaadó tárgya az a jövedelem, mely a bányamivelésből és a hozzátartozó iparágak üzletéből ered.

A bányaadó csak a művelés alatt álló bányák után vetendő ki. Ez az adó rendszerint a mű tulajdonosa, vagy a bányatörvény szerint a mű vezetésére jogosítottak, vagy meghatalmazottjaik vallomása alapján az 1875. évi XXVII. t. c. 7. §-a rendelkezéseinek megfelelőleg állapíttatik meg.

A bányaadónál a mű tulajdonosa, vagy a bányatörvény szerint a mű vezetésére jogosítottak, vagy meghatalmazottjaik vallomást adni s ehhez az adóért megelőző s évi amennyiben pedig az illető mű annyi éven át még fenn nem állana, az annak megkezdésétől számított időre késsített mérleget csatolni tartoznak.

A bevallásokat külön kell tenni:

- a) minden oly műről, mely vasat vagy kőszén termel;
- b) minden oly műről, mely egyéb ásványok termelésével és feldolgozásával foglalkozik;
- c) az önálló segédvállalkozásokról.

Megengedtetik azonban, hogy egy és ugyanazon vállalkozó legyen az magánszemély vagy társulat — a fent említett a), b), c) alatti egy-egy csoportbeli és egy bányakapitányaság kerületében fekvő, összes egész műveinek bevételeit és kiadásait a tiszta jövedelem meghatározása céljából összesíthesse.

A vallomások csatolmányokkal együtt 1915. évi január hónapban benyújtandók be.

Mindazok az adózók, kik a bányaadó alá tartozó jövedelemforrásukat az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékból az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlannul mondják be vagy eltitkolják, avagy vallomásukat bizonyíthatólag hamisított adatokra alapítják, az adótárgynak egészben vagy részben történet eltitkolásával elkövetett jövedéki kifizetés miatt (sz. 1909. évi XI. t. c. 93. (sz. 1913: 50.000. sz. hiv. összeállítás 201.) paragrafus) erelmén büntetettnek.

Kelt Aradon, 1915. évi január 2.

A városi adóhivatal.